

NYELVÉSZETI FÜZETEK

SZERKESZTI SIMONYI ZSIGMOND

45.

KOLOZSVÁRI GLOSSZÁK

KÖZZÉTESZI

PÁLFI MÁRTON

KÜLÖNNYOMAT A MAGYAR NYELVŐRBŐL

BUDAPEST

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSA

1907

ÁRA EGY KORONA.

NYELVÉSZETI FÜZETEK

SZERKESZTI SIMONYI ZSIGMOND

45.

KOLOZSVÁRI GLOSSZÁK

KÖZZÉTESZI

PÁLFI MÁRTON

KÜLÖNNYOMAT A MAGYAR NYELVŐRBŐL

BUDAPEST

AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-T. KIADÁSA

1907

STUDIIUM IN HUNGARICA LINGUA

PROF. DR. J. SZÉCHÉNYI

KÖLTŐK ÉS GYAKORLATI

ELŐSZÓ

BEVEZETŐ

NYELV

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁRA

Budapest, az Athenaeum r.-t. könyvnyomdája.

Klasszikus földje a magyar szótárirodalomnak Erdély s benne Kolozsvár. A magyar Calepinus Kolozsvárról kerül ki. Szenci Molnár Alberten elkezdve, kinek apja székely volt, Páriz Pápain át Bod Péterig a magyar szótáírásnak igen-igen sok szála fűződik Erdélyhez s benne a székelységhez. Szinte kiszámíthatatlan, mekkora hatása volt ezeknek a nyelv vagyónát nyilvántartó száraz lajstromoknak a magyar írói nyelvre s érdekes földadata lesz a jövőnek a nyelvjárások rendszeres áttanulmányozása alapján kimutatni, milyen aránytalanul nagy szerep jutott a székely nyelvjárásoknak hajdan az irodalmi nyelv megteremtésében.

Ez a mi glosszánk is egyik székely nyelvjárásnak érdekes emléke s vagyónának nyilvántartója. A kolozsvári unitárius kollégium könyvtárában akadtam rá rendezés közben egy 1518-ban kiadott latin-német szótárban. A negyedréti alakú egykorú kötésű könyv címlapja hiányzik, egyébként azonban teljesen ép, csak a végéről a függelékképpen hozzacsatolt *Vocabula Saracenica*-ból hiányozhatik egy-két levél. Címe Panzer-ből (*Annales Typographici* 6:88) megállapíthatólag: *Dictionarium quod Gemma Gemmarum vocant nuper castigatum. In quo nihil eorum que in prioribus excusa sunt desiderantur.* Colophonja: *Vocabularius gemma gemmarum cum additionibus diligenter revisus. Impressusque in inclita urbe Argentineñ (sic) per Joannem Knoblauch finit feliciter. Anno salutis nre 1518, die IV. mensis Decembris* A₂—EE₆. Függelékképpen hozzá van csatolva: *Elucidarius vè vocabularius poeticus ab Hermanno Torrentino compositus: continens fabulas: historias: provincias: urbes: insulas: fluvios: et montes illustres. Item vocabula et interpretationes grecorum et hebraicorum: una cum vocabulis communibus Saracenorum in latinum translatis et alijs in fine adiunctis.* Megvan aa₁—kk₄, a többi hiányzik.

Csaknem mindenik lapja sűrűn tele van írva magyar és latin nyelvű lapszéli bejegyzésekkel (glosszák). Legtöbbször csak egyes szavak, néha azonban, kivált a latin nyelvűek, egész mondatok. A tábla is hemzseg a betűtől.

A könyv régi tulajdonosáról a ggs lap ad fölvilágosítást. Itt ugyanis a következő bejegyzést olvashatjuk: *Emptus In Anno 1577. A Matheo Ajthay d. 20. Philippus Beöleóny.* Tehát Ajtai Máté és Bölöni Fülöp voltak a könyv tulajdonosai. Önként támadna mindenkiben az a gondolat, hogy talán a bejegyzések is őtőlük származnak valamelyiktől, annyival is inkább, mert a lapszéli bejegyzések aránytalanul nagy részében rögtön föl lehet ismerni az »Emptus...« írta kéz vonásait. Ámde még azonkívül két más kéz írása is világosan fölismerhető. Az egyik közülök — helyesírásából és nyelvéből következtetve — egyidős lehet a fennebbivel. Egyébiránt jelentéktelenül kevészer fordul elő (vö. *mordaly*, *kemenseg* Z₃ oldalon). A másik azonban sokkal régebbnek látszik. Betüi, helyesírása, nyelve nagyon elüt két társától. Magyarázni is egészen másképp magyaráz. Legtöbbször latinul. De magyar nyelvű bejegyzései is számosak és becsesek. Nagyon valószínű tehát már ennyiből is, hogy a két első s egykorunak látszó bejegyzés a könyv két ismeretes gazdájától Ajtai Mátétól s Bölöni Fülöptől származik, a harmadik kéz jegyezte régebbi glosszák pedig valamelyik régebbi tulajdonos kézírásai lehetnek. Ezt a föltevést megerősíti egy igen érdekes bejegyzés. A DD₆ lapon ugyanis ugyanaz a kéz, mely a könyv egykori tulajdonosairól adott felvilágosítást (»Emptus... stb.«), azt írja az *uncus*: *horog* szóhoz adott jegyzetben: *Demetrius huniadi. ita. vncus incuruus horgas dogenieg sed rectius secundum alios puto esse horog kibe az embert allanal vagj orranal fogva szoktak vetnj.* Ez a bejegyzés sok mindent megmagyaráz. Megtudjuk belőle, hogy glosszatorunknak (Ajtai v. Bölöni) egyik forrása a Hunyadi Demeter szóbeli előadása vagy esetleg frott szójegyzéke volt, s hogy eszerint valószínűleg tanítványa, illetőleg tanítványai Hunyadi Demeternek. Az idő pontosan összevág. Hunyadi Demeter, az unitáriusok második püspöke (1579 július 13-tól 1592 július 6-ig) abban az időben (1577) rektora volt (1573—1579) az unitáriusok kolozsvári főiskolájának.¹ Olaszországban tanult nagyhírű, tudós ember volt, a klasszikus nyelvekben kiválóan jártas.²

Tanítványairól, a mi glosszatorainkról, azonban ez ideig még semmit sem sikerült megtudnom. Pap vagy tanár lehetett belőlük. Az azonban bizonyos, hogy háromszéki születésűek (Ajta, Bölön³)

¹ Vö. Uzoni—Fosztó: *Histor. Eccl.* I. 264. — ² Uo.

³ Ajta és Bölön ma is virágzó szín-unitárius községek.

voltak. Nyelvük a háromszéki székely nyelvjárásnak egyik leg-régibb s legbecsesebb emléke. Sok olyan szavuk van, amelyet eddigelé csak Háromszékről ismerünk. Pl. *garongyag*, *gorongyak*, *kölönte* (piscis capitosus), *nyomodni*, *hiripelő*, *nyüg* (plicatura jelentésben csak Kiss Mihály adata ismeri Hsz-ről) stb.

Saját nyelvérzékükön kívül bizonyára tanácsot kértek az iskolában valószínűleg közkézen forgó iskolai szójegyzéktől is. Azért nem volna például fölösleges munka tüzetesen összevetni glosszáinkat a körülbelül ugyanezen időben s ugyanitt készülő Calepinussal. Nem lehetetlen, hogy alapjában mind a ketten egy forrásból merítettek. Calepinus is tele van székely tájszókkkal (vö. Szily K. Nyr. 15:310).

Az Ajtai-Bölöni glosszáktól külön kell választanunk az említett harmadik kéz bejegyzéseit. Írójáról semmi útbaigazítást sem nyújt a könyv, de korát hozzávetőleg elég pontosan meghatározza nyelve és helyesírása. Hogy az Ajtai-Bölöni-féle bejegyzéseknél jóval régibb, nemcsak az írás minemősége bizonyítja, hanem az is, hogy a lap szélét a *ius primae occupationis* alkuba nem ereszkedésével használja ki és foglalja el s hogy az Ajtai-Bölöni keze sokszor átjavítja, kihúzza vagy átírja a régi bejegyzést a maga nyelve és helyesírása szerint. Pl. *zeenwono*-t kihúzza s *asagh*-ot ír (y_1) helyébe, *kethes*-t *kóthes*-re (O_6), *keresffa*-t *körösffa*-ra (I_8), *kemencze*-t *swtó kemencze*-re (E_1), *otho*-t *oltho*-ra (E_1), *were*-t *wereo*-re, illetőleg *weröre* (P_3), *segh therele*-t *segh thörölő*-re (B_1), *zele*-t *zelő*-re (N_4), *pologar*-t *polgar*-ra (D_8), *kekenffa*-t *kókenffa*-ra (D_8) stb. stb. javítja. Említettük már, hogy bejegyzéseinek nagyobb része latin nyelvű. Tudós vagy tudóskodó etimológiai és jelentéstani magyarázatokat ad, mint pl. »presbiter $\frac{1}{2}$. sacerdos, et dicitur quasi prebens iter $\frac{1}{2}$. viam, quia presbiteri debent alijs prebere viam, qua itur ad regnum celorum« (T_6), vagy: »Ludum laudo pile, plus laudo pocula pile« (T_2). Ez az utóbbi idézet hexameter. Valamelyik középkori gramatikus csinál-mánya. Hozzá hasonló s bizonyára egy helyről szedett hexameter-sor nagyon sok van könyvünkben.¹

¹ Pl. Priscus et antiquus. annosus. inueteratus.

Decrepitus. vetulus. vetus. emeritusque senilis.

Longeuus sit in his et pristinus atque vetustus (U_1).

Vagy: Spondeo polliceor promitto pango paciscor.

Splendet. et irradiat. fulget. nitet. atque coruscat.

Emicat atque micat rutillat claret atque relucet (Aa_8).

Helyesírása meglepően régies.

A *cs*-t *cz*, *czí*, *ch*, *chy*, *czy*, *c*-vel írja (sehol *ts*-sel!).

Az *sz* jele: *sc*, *z*, *s*.

Az *ő* hangé: *w*, *w̄*, *ew*, *e* (?).

A hosszú magánhangzókat megkettőztetéssel jelöli: *aa*, *ee* (ageek, beel, kees, meez, seek, sceel, zeen, kosaar).

A *h*-t a középkori helyesírás szerint néhol fölöslegesen használja, pl. *herews* (= erős, vö. Zolnai: Nyelvelmékeink 141).

Főbb nyelvi sajátságait a következőkben foglaljuk össze:

1. Az *-s* képző előtti vokális *u*-val van jelölve: *bozusaghus*, *haborusagus*, *hasonlatus*, *hurus* (madár), de *hasnalathos*.

2. A mai *-alom* *-elem* helyén az eredeti *-alm* *-elm* van: *birodalm*, *felelm*, *ywthalm*, *lakodalm*.

3. *-at* *-et* képzős elavult alakok: *dyadalmath*, *ezewezeth* (rabies), *kazalath*, *myelkedeth*.

4. A folyamatos cselekvésű melléknévi igenév képzője *e*: *rebege*, (postho) *nyre*, *terele* (törülő), *fekethe* (vitta), *ydwezethe*, *kereskede*, (yo) *thewe*, *methete* (kes), *fenesethe*; de *rezelw*, *wesw*, *merethew*, *hyzelkedew*, (dyo) *therew*. Egyéb *ő* végű névszók is *e*-vel végződnek: *fenye* (magh), (elmeteth) *wesse*, *serpene*, *sceleffe* (de *scelew sem*). Vö. még *kewserwesseg*, de *kezerwesen*, *ekewr pastor*, de *wad eker*.

5. Az *-ít* képző alakja *-et*, *-eit*. Pl. *meretheny*, *merethew*, *ydwezethe*, (fegver) *tizteito*.

6. Kicsinyítő képző helyett *kyczin* *lampas*, *kychyn were*-féle alakok használatosak.

7. Tanulságosak a következő alakok is: *gylekezethesth* (cater-vatim), *konczonked*, *yelennen* (evidenter), *sorkanthe*, *mety kees*, sóló *meti kes*, *czikle*, *bogol*, *lwgh fewne* stb.

Mindezek együttvéve amellet tanuskodnak, hogy ezek a bejegyzések, úgy a század közepe táján, de inkább az első, mint a második felében a századnak, talán még a kódexek korában, vagy legfeljebb csak egy pár évvel később keletkezettek, tehát jóval előbb, mint az 1577 táján keletkezett Ajtai-Bölöni-féle glosszák.

Emezek határozottan székely emberek bejegyzései, amazokat semmi sem köti a Székelyföldre. Tájszavai (talán az egy *azsag*-ot kivéve) inkább a dunántúli (drávamenti? Tolna? Baranya?) nyelvjárásra vallanak: *czenghe*, *czinghe* (vö. Tsz. *csinge*), *theelffa* (Somogy, Zala, Baranya), *monyaro fa* (Drávamellék), *gyalom*

(Győr, Bodrogköz), *ahon, ihon* (Dunántúl is), *kaszálat* (Göcsej), *kezerethenij* (Zala, Göcsej), *nyivás* (Csallóköz), *sarro, penyz, zelemen, chyarabol* (Dunántúl *csereboj*), *áspa* (Baranya, Vas, Rábaköz).

De ha dunántúli az első bejegyző, hogy kerül a könyv Kolozsvárra olyan messze földről? Erre az egyháztörténelem ad csattanó feleletet. Tólnában és Baranyában már 1569-ben föltüti fejét az unitárizmus, s a hetvenes években már virágzó egyház-községei vannak.¹ Az új hit hirdetői Erdélyből (Kolozsvárról) kikerült ifjak.² Velük megindul s egy évszázadig tart az állandó érintkezés Kolozsvár és Pécs között. Dunántúli ifjak keresik fel Kolozsvárt s Kolozsvárról egész seregestől menekülnek ki Baranyába.³ Közülök hozhatta be valaki a könyvet Erdélybe. Nem lehet pusztá véletlen tehát az, hogy könyvünk régibb glosszái éppen a baranyavidéki nyelvjárás mellett tanuskodnak. Íme a nyelvtörténet világánál is csak igazolódik a történelem tanítása! Ez a könyv érdekes emléke a dunántúli unitárizmusnak, s egyben érdekes bizonyítéka annak is, milyen keveset változnak nyelv-járásaink évszázadok alatt is.

A magyar szavakat egytől-egyig kiírtam latin (esetleg német) jelentésükkel együtt, a helyesíráson sehol semmit nem változtatva. Az egymástól pontosan megkülönböztethető régibb (dunántúli nyelvjárás) és újabb (székely nyelvjárás) bejegyzéseket két külön magyar-latin sorrendben állítottam össze. Előbb a régi bejegyzéseket adom, s csak azután kerül a sor a sokkal terjedelmesebb *Ajthay-Beoleony Glosszák*-ra.

¹ Vö. Kanyaró Ferenc: Unitáriusok Magyarországon 109. s köv. l.

² Erdélyből kerülnek ki: Vásárhelyi Mihály, Jászberényi György, Válaszuti György (1572 nyarán érkezik Pécsre). Uo. 118. l.

³ Érdekes adatokat sorol fel erre nézve Kanyaró F. id. m. (195. l.)

I. RÉGIBB GLOSSZÁK.

- aczel*: calibs D₂
aczelos: caligeus D₂
fenyith[e] aczel [a *fenyithe* utolsó
 (e) betűje áthuzogatva]: fugil-
 lus, ein fuer ysen oder stahel,
 quo concutitur ignis ex petra
 vel silice K₁
ado: tributum Cc₆
ado (-ffyzethe) vö. fizető¹
agia (!), kaponia: cranium, sum-
 mum capitis F₃
agyas (kamora) vö. kamara
agek l. cзыpe (femur)
ageek: inquen M₃
ahetathossag: devotio G₃
ahon: illic L₂
Ajtho (ragastho) vö. ragasztó
akadozo l. rebegő
akarath: placitum O₂
yo akaro: fautor I₅
akarath nyekwl [!]: invitus, non
 volens N₁
akasthatoth: furcatus, gehenckt K₂
akol: caula, ein schaffstal D₅
al (orcza) vö. orcza
alak vel bab: puppa U₂
aldozath: cremium, sacrificium F₄
 libamen O₂
all kapcza: mala² P₂
ellene allanj: resistere X₃
fogadasomnak allók: woti com-
 potem reddo Dd₇
ellene allo l. zawar (obex, rigel)
- alopath*: status Aa₃
allath: ens, substantia S₁
Allo (wyz) vö. víz
wad alma (wyz) vö. víz
alnoksagh: calliditas D₂
alozekonsag: torpor, somnolentia
 Cc₄
alut (-they) vö. tej
alut (yseg) vö. üszög
athal (vth) vö. út
el amelkodo: stupidus, Stupefac-
 anzar l. bicsak [tus Bb₁
Mwsthoha anja: noverca A₃
Mwsthoha apa: novercus A₃
Mwsthoha athja: vitricus Dd₆
Aranyas: obrizum [vagy obrizus?]
 L₄
arok: fossa L₈
Arthan: medialis [maialis], por-
 cus domesticus castratus P₂
aso: fossorium I₈
aspa vö. gombaletó
dobos azzon: tympanistria *vel*
timpanistra Cc₃
pologarasson [kijavítva: polgar-
 asszonj]: civissa D₈
azak, asagh: rutabulum y₁
- bab* l. alak
bajj (-vivas) vö. vivás
keczkebak: hircus L₈
balgathag l. betheg
balogh (kez) vö. kéz

¹ Az utalásnál mai helyesírással írom a szavakat.

² A dült betűvel szedett latin szók kézirati bejegyzések.

balwan: beelphegor, ein abgot C₃
bakos: hircosus, fetidus L₂
bantas: tedium Cc₁
barazda: sulcus Bb₃
borozda: lira, sulcus O₄
barana [!]: occa R₁
Bathor: fretus, tutus, confisus K₁
bathorethas: tutamen Cc₈
batorsagh: securitas L₁
bekethelen: infestus, molestus, infensus M₃
gerthyabeel [átjavítva: gjorthyabeell]: ligneus, biltzen, lychnus O₃
belcze [átjavítva: bölczö]: cuna, ein wige, cunabulum F₄
betheg vel *balgathag*: insanus M₄
betewg [!]: nodatus vagy [nodus?] Q₂ [= bütöök?] *Q₂*
ekes bezed: facundia, gut gesprech S₄
býjal, *bjal*: urus, bos silvester Dd₈
bíbor: byssus C₄
bičzak vel *anzar* [kijavítva: hanzar!]: pugio U₂
ekewrbika [kihúzva, helyette beírva: nadibika]: onocrotalus R₂
ffogoth býro: arbiter B₂
býrodalm: regimen y₄
býzonwal: quidem, certe U₄ animvero, furwar S₁
bizonwal: certe, sine dubio U₄
bochýjatok, olvasok, hagyok, sedek, evezek: lego [A táblán]
boczanat: indulgentia Dd₂
bogol: bibio, musciones vermicul[a]e de vino nascentes. C₃ muscio vermiculus bibens vinum vel bibio P₈ [ismeretlen]
boka (cziont) vö. csont
bokayg: usque ad talos Bb₄
yo bor: temetum, bonum vinum
bor (ky) vö. kő [Cc₁
borostýan: edera H₃
borothwa: rasorium X₁
kychyn borothwa: rasiolum X₁
borz: taxus, est quoddam animal, ein tachs Bb₄

botlas: cespitatio D₇
botrankozas: scandalum J₃
bozza: sambucetum y₂ ebulus H₃
bozza (ffa) vö. fa
bozzas: sambucetum y₂ sambucetum (A táblán)
bozúsagh: contumelia
bozusaghus: contumeliosus F₂
tollas bozogan: Clava E₁
besegeh: ubertas Dd₁
beseghes: ubertosus, ubertuosus, uberosus Dd₁
bewetheni [átjavítva: bővítheni] ubertare Dd₁
bewethwen [átjavítva: bővíthwen] ubertim Dd₁
botv l. niomas
buar: urinator Dd₃
býkes: faginetum y₄
byk (ffa) vö. fa
býnthelen: insons M₄
cýrkalom, circalom: circinus, ein cirkel D₈
czalanos: urticetum Dd₃ urticetum (A táblán)
czalard prestigiosus F₇ impostor M₁
czalard vel lopo: lauernio, deceptor vel fur O₁
yegh czap [utána írva Jegh czia]: stiria Aa₄
czaplar: caupo D₅
chýrabol [kihúzva, helyette beírva: chiere bogár]: brucus, ein kefer D₁
czava: nautea, in qua coria (?) macerantur Q₁
czelekedet vel myelkedeth: facinus y₄
czegher: pila T₂
czenghe: pila T₂ [vö. csinge Tsz.] czingewel (yaczo) vö. játész
czeple: tritulator, excussor Cc₇
czepw: stupa Bb₁
czewrus: quercetum (A táblán)
czerelew [átjavítva: czerelew]: cambio D₃

czerep: testa Cc₂
czerpene: sartago, patella y₃ [vö.
 Tsz.]

czýga: trochea Cc₇ oculus H₃
czikle: tenticula ein ryem oder
 strick, laqueus qui tenditur
 avibus Cc₁ [ismeretlen vö. *cik-*
lend csikli Tsz.]

kethel [átjavitva: *kethel*] *czinalo*:
 funifer K₁

gwz czinalo restiarius X₄

czýpe, agék: femur y₅

czýpke: rubeus [olv. rubus] X₄

czýpkees: rubetum, locus ubi rubi
 crescunt X₄

czýzar, fenesethe: politor T₄

cyzma: coturnus, pedis indumen-
 tum F₃

czomo: massa P₃

boka cziont: talus Bb₄

chopa: lippitudo O₃

chopas [sem] vö. szem

czuka: lucius O₄

czúr vel *ystalo*: horreum L₃

dagad: tumet Cc₇

dagadnj: tumescere Cc₇

dagadok: turgeo Cc₈

dyadalm, gíozedelem: triumphus
 Cc.

dyadalmath [!]: tropheum Cc₇

dýo [terew] vö. törő

disno [ol] vö. ol

zyl dyzno: ericius, erinacius, ein
 igel y₁

thengewry sindhysno: chirogrillus,
 ein merkatz D₈

dob: tympanum Cc₃

dobos: tympanator Cc₃

egh: halitus, spiritus L₁

eghe (ysegh) vö. üszög

egesseghe: equalitas, glycheit I₁

egesseghe l. hasnalath

eghaz (ffya) vö. fiu

eghaz (ewreze) vö. őriző

eke (zarwa) vö. szarv

ekees decorus G₂

ekes vö. beszéd

Ekesetheni: venustare Dd₂

ekeselth: insignis, praeclarus, no-
 bilis M₄

ekthelensegh: dedecus G₂

elésegh: edulium H₃

menthwl eleztheb: quantotius M₃
 (syg) -elew vö. sügy

ellene vö. áll

ellene vö. morgani

meghemeztheni: absumere A₃

kereskede ember: institor, merca-
 tor M₄

enghede: fautor, amicus, ein gun-
 ner I₅

eperý: fraga, ein erdberkrut I₈

erdem: meritum P₅

erelkedes: conatus E₄

ewres: robustus X₄

herews [kihúzza, helyette beírva:

Erős]: fortis, robustus I₈

erewsethený: solidare Aa₁

erethelen: imbecillus, imbecillis M₁

erethlensegh: imbecillitas M₁

eresetheni: roborare X₄

erezwen: lucus, silva, nemus P₁

[vö. *eresztvény* Tsz.]

erwen: vertex Dd₃

eseth: casus D₅

ezewezeth [!]: frenesis est apostema
 cerebri ex calore. Etiam est
 rabies vel furor K₁

eweth: asperiolus, ein eychorn B₄

ewezni: remigare X₂

ewezeke l. bochyatok

ewezez [!]: remigium X₂

eweze: remus X₂

ffa (myes) vö. mives

ffa (wago) vö. vágó

bozzaffa: sambuca J₂

bykffa: fagus I₄

ffýathal fa, cziemete: frutex K₁

hasffa [!]: tilia Cc₃

Jegheneffa: abies A₂

kechkerago ffa: taxus Bb₄

kekenffa [átjavitva: *kokénffa*]:
 cinus D₈

monyaroffa [!]: corylus F₃
nyarffa: tremulus Cc₆
nyr (fa) vö. nyir
somffa: cornus F₃
theelffa: ilex L₄ [vö. Tsz. Gyöngy.
Sz.]

zederffa: sicomorus Z₃
zylffa: ulmus Dd₆
syluaffa: prunus U₁
ffagjw: sepum, sebum Z₂
ziw ffajdalmas: vecors Dd₁ [is-
meretlen]
ziw fajdalm: vecordia Dd₁ [is-
meretlen]

ffaklja: teda Cc₁ fax, teda I₅
ffark (myntring) vö. matring
ffazek (yarto) vö. gyártó
fegver (tizteito) vö. tisztító
ffejedelm: princeps, tribunus Cc₆
ffejer (gem) vö. gém
fejer (themyen) vö. tömjén
ffejersegh: albedo D₃
fekel [átjavítva: fekelj] Dd₃
fekeles: verricosus Dd₃
fel (hora) vö. óra
felelm: timor, pavor I₃ pavor,
timor Cc₃

sem feñe: pupilla U₂
fenythe vö. acél
fenesethe l. czyzar
fen (kw) vö. kő
lwgy feune [!]: pinus T₂ (Ily
alakban ismeretlen)
ffenje (magh) vö. mag
lug ffenies: pinetum (A táblán)
fferegh: curculio G₁
swferegh: teredo Cc₂
eghaz ffya: vitricus ecclesie Dd₆
ffjathal (fa) vö. fa
ffas (tik) vö. tyuk
ffyzethez: retributio X₃
adoffyzethe: tributarius Cc₆
ffogadas vö. áll
ffogathkozas: defectus G₂
ffogalnaak: manciparent P₂
ffogatho: capax D₃
ffogo: forceps I₃
ffogoth (byro) vö. biró

kyffol: effluit H₄
ffolyas: rivus X₄
ffolyaska: rivulus X₄
zertheleffonal [!]: filum setatum [!]
I₆ [olv. szörtelen]

fono: netrix Q₁
megffonjadj: emarcere H₄
ffordul, hayol: vergitur Dd₃
ffeyed (theteye) vö. tető
ffekethe: vitta Dd₆
fekethe: reticula, mitra, mulierum
X₃

gabonafew: spica Aa₂
sceleffe [átjavítva: sceleffó] zóló-
gerezd: botrus botrio, ein wein-
trub D₁

ffewenyessfewld: sabulum arena y₁
ffewenyess [ffewld] vö. föld
ffeswen: tenax Cc₁
ffeswensegh: tenacitas Cc₁
franczu: morbus gallicus P₇
frigh: treuga, treuge Cc₆
fuo: follis I₃
fjlemjle vö. madár
ffjyr: coturnix F₃ coturnix F₂
fizes salicetum (A táblán)

gabona [few] vö. fő
gabona [sal] vö. szál
galocza: salmo y₂
gheghe: faux I₅
ffeyergem: ardea, ein reiger B₃
ghembelye [átjavítva: ghembelyo]
teres Cc₂
ghereblye: rastrum X₁
gombalyag: glomus, est nexio vel
coadunatio florum K₄
gombaletto: alabrum [kihúzza s
helyébe írva: aspa] A₅
gombolito: girgillum K₃
gonoz vö. megszünni
gewürcz: spasmus Aa₂
gwz, gús: restis, funis X₃
gwz [czinalo] vö. csináló
gyalog [wth] vö. út
gyjalom: sagena, rete magnum y₁
gyjantha: gagates, ein perlin oder
flammestein, piropus K₂

- ffazekgyartho*: lutificulus [!] ein hafner P₁
y gyartho: faber arcuarius I₄
kerekgyartho: rotarius X₄
kees gyartho: faber cultrarius cultrifex I₄
kewthelgyartho: scenofactorius, scenofactor I₃
kewthelgyarthas: scenofactoria y₃
gyerthya [beel] vö. bél
gyorthya [beell] vö. bél
gyorsasagh, hamarsagh: velocitas T₁
gynge l. lagh
getrelm (?) [átjavítva: getrölem] vel kyn: torneamentum Cc₄
gezhetetlen: invictus N₁
gyetkek [!]: cumulo F₄
gylekezethesh: catervatim D₅

hab: procella, tempestas fluctuum T₈
hob l. víz
hoborusagh: litigium O₄ discordia H₁
hoborusagus [!]: seditiosus Z₁
hadnagysagh: imperiatus M₁
hagjok l. bochyatok
werews hagyma: ascalonia B₄ [PP.-nál mogyoróhagyma]
hajj: axungia C₂
haljag l. homal A₆
hajjo: carina D₄
hayol: euergit I₂ l. ffordul
hayoz [átjavítva: hyoz], haioz [átjavítva: haiosz]: panthera S₁
haladas: inducie [!] M₂
halatek: dilatio G₄
halal: letum O₂
madar halo: aucipula C₁
hamarsagh l. gyorsasagh
hamu (peleh) vö. peleh
hanyathomloyok [!] praeceps T₅ [ily alakban sehöl]
harmatozny: rorare X₄
has (ffa) vö. fa
has (kethesek) vö. kötés (fasciae tiliaceae)

hassas [!]: tilicetum Cc₃ [isme-retlen]
hasas: tilicetum (A táblán)
hasastoth: fissus I₇
hasonlatus [!]: consimilis H₁
hasnalath vel egesegh: salubritas J₂
hasnalathos, tehetős: efficax H₃
hasonlathossag: salubritas J₂
hatul (kopaz) vö. kopasz
hatyw [!]: olor, cignus R₂
hathyw madar: cygnus D₇
hazugh: nugax, nugas R₃
hegymal [vagy: hegy, mal?]: territorium Cc₂
heg (-thete) vö. tető
heya: miluus P₆
hereus l. erős
hernyo: eruco, nocius vermis I₂
herwath: pallidus R₄
herwathsagh: palliditas R₄
herdethny: euangelizare I₂
hyttethlen: perfidus S₄
hyzelkedew: adulator C₄
hod: fiber, castor, ein biber I₆. castor, ein byber D₅
hod (keze) vö. köz
hogh: quod U₄
hofer: licitor, percussor O₃
hollo: corvus F₃
homal vel halyag: albugo est glau-citas vel albedo oculorum A₆
homalossagh: obscuritas D₂
homlok: frons K₁
(hanyat) homloyok vö. hanyat
horgas l. thekergehe
horogh: hamus, ein visch angel, oder ein vinck an eynem
horog: uncus Dd₆ [pantzer L₁
hewlgh: migalus, est parvum animal, ein hermel P₆
hewlgj, Hólgj: emellus [! olv. hermelus?] H₄
hurus (madar) vö. madár
hywel: vagina Cc₈

yde towa: huc illuc M₁
yde: aer aut etas [!] I₂

ydeghenyles: exilium I₃
yðwezethe: salvator I₂
yffiu: ephebus I₁
ygaz: rectus X₁
ighezez [!]: incantatio, zaubery M₂
ygekezem: tendo Cc₁
ihon: hic L₂
y (gyartha) vö. gyártó
yllethel: affecisti, afflixisti
yn l. thorok
ynnen: inde N₂
yres (ruha) vö. ruha
irgalmas: misericors P₆
irgalmassag: misericordia P₆
yrgalmazni (kezdek) vö. kezd
yrgalmazok: miseror, misereor P₂
ystalo l. czwr
ythelek vel zamlalok: censeo D₆
yz: compago E₃
yzek: compages E₃
yzethlen: insipidus, ungeschmackt M₄
czyngewel yaczo: pilliludius, est ille qui cum pila ludit F₂ (vö. czenghe)
yegh (czap) vö. csap
yeg: signum Z₃
Jeghene (ffa) vö. fa
yelennen: evidenter, offenbarlich I₂
yelenteni: l. meg odozny
yelenthem: insinuo M₄
yó (thewe) vö. tevő
yozan: sobrius Aa₁
ywthalm: premium T₆

kakuk: cuculus F₄
kalitka: capola D₄
kaloda: cippus D₈ compes E₃
agyas kamora: talamus Bb₄
kan: verres Dd₃
kanczial: luscus P₁
kapa: ligó O₃
kapcza: vö. áll
weres kapoztha: brassea D₁
kapostha (tors) vö. torzsa
kappan: capo D₅
kapta: crepida F₄ formipedia I₈
karo: palus, -li S₁

karomlas: blasphemia C₄
karpit: cortina F₃
karwol: [átjavitva: karwolj]: nisus, alietus Q₂
kaza: falx I₄
kaza vel zarlo: falx, ein sichel I₄
kaza (kyw) vö. kő
kazalath: fenisecium, ipsa feni sectio et veluti messis feni I₅
 [Csak a Tsz. ismeri Göcsejből]
keczke (bak) vö. bak
kechkeragó (ffa) vö. fa
kegelmes: benignus C₃ mitis P₆
kegethlen: immanis
keh tussis Cc₃
napkeleth (sceel) vö. szél
keleuen: pustula U₃
kellemethesseg: beneplacencia C₃
kemen, savanio: austerus, streng C₂
kemen: asper B₄
kemencze: furnus K₂ clibanus, fornax E₁
kemenczes: clibanarius, ein offenmacher E₁
kemenseg: austeritas C₂
kenghel: stapes [!] Aa₃
kengél: strepa [!] Aa₄
kengelwas: scansile J₃
Marthoth kenyér: ipa, est panis tinctus N₂
kowaznekylwalo kenyér: azymus [Az y felett a két vonás más tollé] C₂
kerek (gyartha) vö. gyártó
kerek (wagas) vö. vágás
kereskede (ember) vö. ember
kerthweles: pisetum (A táblán) [= körtvélyes]
methete kes l. sarro
mety kees: vanga, ein wyngartmesser Cc₈
sóló meti kes [!]: falx vineatica I₄
kees (gyartha) vö. gyártó
kezerwesen: acriter A₄
kewserwesseg: anxietas B₁
kessery: acidus, amarus A₂
keserő: acer A₃
kezeretheny (!): instigare M₄

- ket napi* (wigasag) vö. vigasság
kethelkedees vel *welekedes*: hesitatio, zwifelung L_2
kethrecz: *cortes sunt loca in domibus rusticis ubi aves habentur* F_2
balogh kéz: *sinistra leva manus* O_2
yrghalmazni kezdek: *miseresco* P_6
kewese (tebeth) vö. több
kychyn (borothwa) vö. borotva
kyczin (lampas) vö. lampas
kychin (medve) vö. medve
kychin (orozlan) vö. oroszlán
kychynne (resth) vö. rest
kychyn (rosa) vö. rózsza
kychyn (were) vö. verő
kys (hora) vö. óra
kyn L . gethrelm
kenczj (-tarto) vö. tartó
kywanathossagh: *affectus* A_5
kywanathossag: *desiderium* G_3
koncz vel *remek*: *frustum*, ein stuck K_1
konczonked (!): *frustatim* K_1
konkol: *lolium* O_4
hatul kopaz: *recalvaster*, retro calvus X_1
koporsó: *loculus* O_4
korom: *fuligo* K_1
korsagh: *morbus caducus* D_2
 [PP.-nál is]
korsagos: *epilepticus* I_1
kos: *vervex* Dd_3
kosaar: *Cophinus*, ein tragkorp E_2
kowacz (mester) vö. mester
kowaz: *zyma*, fermentum Ee_1
borky (?) : *tartarum* Bb_4 [MA.-nál borkő]
fenkw: *cos* F_3
kaza kyw: *cos falcaria* F_3
kerestele kw [átjavitva: kerestelő ky]: *baptisterium*, tauffstein C_3
tyz ythe kw: *silex* Z_3
keken (ffa) vö. fa
keresfa: *fraxinus* I_5
kethel (czinalo) vö. csináló
kewthel (gyarthas) vö. gyártás
kewthel (gyartho) vö. gyártó
 pola *kethel* l . postho sel
kethes (kijavitva: kóthes): *ligamen* O_3
has kethesek: *fasciae tiliaceae* Cc_3
kethnye (kijavitva: kótnye): *ligare binden* O_3
kewethni: *sequi* Z_2 *persequere* (!) T_1
kewersseg: *anxungia*, pinquedo B_1
kez: *distantia* H_2
hod keze: *interlunium* O_1 (vö. hó köz)
kuczar (!): *pincerna*, *vini dispensator* T_2
kyseb, kwszób: *limen* O_3
lagh, gyngye (átjavitva: gyngye): *tener* Cc_1
lakodalm: *convivium* F_2
lampas: *laterna* O_1
kyczin lampas: *parva laterna* O_1
lankadas: *torpor*, *pigritia* Cc_4
la[nk]uth (?) : *lassus*, *fessus* O_1
lathorsagh: *latrocinium* O_1
lehelle: *inspiravit* M_4
lencze: *lens*, -tis O_2
leep: *splen* Aa_3 *lien* O_3
lepes zereneth: *passim* S_2
 (zemle) *lysth* vö. zsemle
lopo l . czalard
lugh: *lixiuium* O_4
lug (ffenies) vö. fenyves
lwgy (fewne) vö. fenyő
maczka: *murilegus* P_8
madar (halo) vö. háló
fylemyle madar: *luscini* P_1
 (hathyw) *madar* vö. hattyu
hurus madar: *turdus* Cc_8
madaras: *auceps* C_1
mag: *granellum* A_3
ffenyemagh: *junipyrum* N_3
maga biras vö. mértékletesség
magassagh: *altitudo*, *culmen* F_4
magzath l . nemzeth
may: *epar*, *iecur* S_1 L_4
maios: *tomaculum*
zelmalom [átjavitva: zelmalom]: *ventimola* Dd_2

vyzimalom: aquimola B₂
 marok, thener: pugillus, -um U₂
 martanj: tingere Cc₃
 Marthoth (kenyer) vö. kenyér
 mas fel (hora) vö. óra
 mecczeni: tondere Cc₄
 kychin medwe: ursulus Dd₈
 mel: quod U₄
 menthwl (elezthet) vö. elesztébb
 menyeth: mustela P₈
 meretheny: haurire L₁
 merethew: hauritorium L₁
 merth: ettenim [!] I₂
 merthekletessegh, seu maga biras:
 temperantia Cc₁
 mese: enigma S₁
 kowacz mester: faber ferrarius I₄
 elmeteth (wesze) vö. vessző
 metendo [olv. metendő? Vagy latin
 szó?]: manipulus, ein hantvol,
 tantum segetis, quantum manus
 [metendo?] capere potest P₃
 mety (kees) vö. kés
 (sóló) meti (kes) vö. kés
 methete (kes) vö. kés
 meez: calx, cementum D₂
 myelkedeth l. czelekedet [l. NySz.]
 ffamyas: lignarius O₃
 ffark myntring: [!]: postela T₅
 [Ilyen alakban nincs sehol]
 mocziok: litura, macula O₄
 molj: tinea Cc₃
 monyaro: corylum F₃
 monyaro (ffa) vö. fa
 ellene morgani vel ugathni: ob-
 latrare Q₄
 mossas: lotio O₁
 mwsthotha vö. anya, apa
 munka: labor E₄
 nagy (ur) vö. ur
 nagh (were) vö. verő
 nap (nywgath) vö. nyugat
 neg nap [átjavítva: negj nap]
 quadriduum U₃
 neged napi: quadriduanus U₃
 nyolczad napi: octiduanus R₁
 napam: socrus Aa₁

negj (nap) vö. nap
 neged (napi) vö. napi
 az birodalomban negiedes: tet-
 rarcha Cc₂
 nemzeth vel magzath: germen,
 generatio vel fructus K₃
 nemzeth: tribus, progenies, ein
 geschlecht Cc₆
 nospola: esculus, ein nespelbaum I₂
 nesthen (orozlan) vö. oroszláný
 nyak (zirtt) vö. szirt
 nyakas: cervicatus D₇
 nyalab, ketelek: fasciculus, par-
 vis fascis I₅
 nyarffa: tremulus Cc₆
 nawalya vel nawalyassagh: cala-
 mitas D₂
 nyrfa: vibex Dd₄
 postho nyre: pannirasor S₁
 nywas: mugitus P₇
 nyolcz: octo R₁
 nyolczad (napi) vö. napi
 nyomarek: curuca, curruca G₁
 (PP.-nál »nyomorék poszáta
 madár«)
 niomas, botw: typus Cc₃
 nap nywgath: crepusculum F₄
 Nyvl lepus O₂

oda: illic M₁
 odal: latus O₁
 meg odozny, yelenteni: enodare,
 explanare I₁
 odwas: concavus E₄
 dysno ol: suarium Bb₃
 oluasok l. bochyatok
 okos: cautus D₅
 okosan: cautus D₅
 okossagh: cautio D₆
 orcza: gena K₃
 orsó: fusum K₂
 fel hora: semi hora Z₂
 kys hora: horologium vel hore-
 logium, ein vorwerck, oder
 stundglasz L₃
 masfel hora: sesquihora Z₂
 horas: horarius L₃
 al orcza: larva O₁

kychin orozlan: leunculus O₂
nesthen orozlan: lea O₁
oth: illic M₁ istic N₃
othalmasztatom: tutor, tueor Cc₈
otalmazo: tutor, defensor Cc₈
otho, oltho: [az l betű más kéz
 beszúrása] coagulum, quod po-
 nitur in lacte ut coaguletur
 E₁ [a második kéz írásával:
 olto, alut tej]
othromba: distortus H₂
ozlathoth: partitus S₂
ototth (yseg) vö. üszög

ekewl [átjavítva ököl]: pugnus U₂
ekewr (pastor) vö. pásztor
wad eker vel byal: bubalus D₁
eghaz ewreze [átjavítva: ewriző]
 templarius Cc₁
ewrek: evum, etas, seculum vel
 perpetuum quod cum mundo
 incipit esse I₂
erwen [kijavítva halványabb tin-
 tával: örwen]: carybdis D₄
ewz: canus D₃
ezwer: burdo, burdus D₁
parthaw, boglaros: balteus C₃

paczirta (?): galenita (?) K₂
payz: scutum y₄
pancel: lorica O₄
paplan: culcitra F₄ stragulum Aa₄
parth: ripa X₄
partha(w) vö. óv
ekewr pastor: bubulcus D₁
pathakos: lutulentus, luto plenus
 [a nem eléggé figyelmes javító
 fazakos-ra javítá; a *lutulentus*
 előtti szó ugyanis lutifigulus] P₁
pathko: babata [!] C₂
pathko (zeg) vö. szeg
 hamu *peleh*, *peleh*: favilla I₅
 [Sehol sincs meg]
penyz: mucor, putredo panis P₇
penyzlez: mucidus és mucor mellé
 írva P₇ [Vö. Gyöngyösi Szót.
penezles]
penz: nomisma, nummus Q₃

penz (were) vö. verő
peep L. pogacza
perem: fimbria, extremitas vestis I₇
pyacz: theatrum Cc₁
pyncze: penarium S₃
pystrang: truta vel trutta Cc₇
pogacza, peep: puls U₂
poharnok potillator T₂
pola (kethel) vö. kötél
pologar [kijavítva: polgar]: civis
 ein burger D₈
pologar (asson) vö. asszony
porczogo: cartilago naris D₅
postho (nyre) vö. nyírő
postho sel vel pola kethel: fascia,
 ein wickelband oder schnur,
 cui pueri involvuntur I₅
pozdoria: stipula Aa₄

ragaszkodny: herere, anhangen L₂
Aythoragastho: postis T₅ [PP.-
 nál is]
rawo: exactor S₇
rebege [átjavítva: rebegő] akadozo:
 balbus C₂ [Vö. Murm.]
reghen: dudum H₂
reytekkel: abditus [locus] A₂
reketye: viminetum Dd₅
remek l. konc (frustum)
Remensegh: spes
reseghes: temulentus Cc₁
reseghsegh: temulentia Cc₁
resketes: tremor Cc₅
rezkethek: trepido Cc₆
Resth: piger T₂
kychynne resth: pigellus T₂
resthen, tunyan: tepide, remisse
resthsegh: pigrities T₂ [Cc₂
rezegeskedny: crapulari F₃
Rezelw: lima O₃
rethsz: vectis Dd₁
rettenetheseg: terror Cc₂
rew: vadum Cc₈
rigo: merula P₅
Rythka: rarus X₁
Rogya: uligo [!] Dd₆
rokka: colus E₂
rokonsagh: parentela S₂

rozzas: pannosus S₁ [Vö. NySz.]
kychyn rosa: rosella X₄
yres ruha: cataplasma D₅ [PP.-
 nál is]

sargha: ceruleus est glaucus pan-
 nus, ein gelb tuch D₇
sarro vel methete kes [!]: secula,
savanyo l. kemény [falx Z₁
sawanyo: acidus, amarus A₃
seghethsegh: iuvamentum N₃
segh (-terele) vö. törölő
semergen: rugare X₄
seregh: congregatio D₇
sereg: turba Cc₇
seregh [!]: sturio, est genus pis-
 cium ein stoer Bb₁
sereghel: sturnus Bb₁
serpene: patella S₂
sethetsegh: tenebrosus Cc₁
syma: glaber K₄
sysak: galea K₂
sokassag: tumultus Cc₇
som (ffa) vö. fa
sorkanthe [!]: calcar D₂ [Vö. sor-
 cante Schlägli Szj.]
sorok vel meez: calx, est poste-
 rior pars pedis et cementum,
 Kalck D₂
zyl (dizno) vö. disznó
thengewry sin (dhysno) vö. disznó
sywelthes [átjavítva: sywölthes]:
 sybilus Z₃

Lovat szaguldany: equum fremen-
 tem mittere I₁
zayko: garrulus K₄
gabonasal: culmus F₄
sam (tartho) vö. tartó
zamar (-thwizk) vö. tövis
zamlalok l. ythelek
szár: tibia Cc₃
zar (zeghes) vö. szegés
zarmazni: pullulare U₂, germi-
 nare K₃
ekezarwa: buris D₁
sedek l. bochyatok
zeder (ffa) vö. fa

pathko zeg: gumphus, ein huff-
 nagel L₁
zar zeghes: crurifragium F₄
samolseek vel gyamolseek: scabel-
 lum y₃
napkeleth sceel [!]: [kihúzza, he-
 lyette beírva: deli zel] auster C₂
zelemen: trabs, trabes Cc₄
zeles: latus O₁
sem (fene) vö. fény
chopas sem [átjavítva: chopas
 szem]: lippus O₃
scelewsem [!] racemus U₄
semeczke: ocellus R₁
zemeth: scobs y₄
zeen (-wono) vö. vonó
zel (-malom) vö. malom
*(lepes) zeren*th vö. lépés
seretzen: chaldeus D₂
zerzez [átjavítva: szerzez]: pax,
 fides I₆ [R₄
serzez [átjavítva: serzess]: pactio
sethernye [!]: ocrea [Com.-nál:
 szekérnye] R₁ [Sehol sem ford.
 elő ily alakban]
sydalmazoth: reprobatum X₃
zyl (-ffa) vö. fa
sylva (-ffa) vö. fa
sylwa: prunum U₁
nyak zirtt: cervix D₇
zytha: taratantara Bb₄
ziw (ffaydalmas) vö. fájdalmas
ziw (ffaydalm) vö. fájdalom
versopo: sanguisuga N₂
zorgalmaskodni: studere Bb₁
zorgalmatos: sollicitus Aa₁
sóló (meti kes) vö. kés
*wad ze*le [kijavítva: wad zelő]:
 labrusca N₄
scele (-ffe) vö. fő
scelew (sem) vö. szem
senyeg: tapetum Bb₄
zerthele[n?] (ffonal) vö. fonál
sw (feregh) vö. féreg
zwnywg: zynzala, parva musca Ee₁
zwniodny: torpere Cc₄
zwniodozas: torpor, somnolentia Cc₄
zwniodozo: torpidus Cc₄

surok vel *surk*: pix T₃
sygelew: Antilena, antela T₅ [szü-
sykseg: penuria S₄ [gyelő]
zyles: partus S₂
zinethlen: instanter K₄
senethlen: serule, sedulo Z₁
meg senny [átjavítva: swenny] az
 gonoztwl: resipere, resipiscere,
 widerkeren von boson X₃

thagh: artus B₄
thakacz: lanifex N₄ textor Cc₂
thakon: mucus P₇
thal [tartho] vö. tartó
thaliga, taliga: bigae, birotum C₄
taliga: tibiale [!] Cc₃
thaligas: carrucarius, bigarius U₃
thalp: callus D₂
thamaskodom: appodior, innitor M₄
thanulathlan tyno: iuvenculus in-
 domitus N₃
tharto vel ragado: tenax Cc₁
kenczy tarto: thesaurarius Cc₂
sam tartho: censor D₆
thaltartho: scutellarium y₄
meghtartathot: obtentus R₁
alutthey: lac coagulatum E₁
thekerge vel horgas: tortuosus Cc₄
tekozlo: prodigus
themerdék: crassus F₁
feyer themyen: olibanus, album
 incensum R₂
thengel: axis
thengelycz: carduelis, est quae-
 dam avis, ein distelfinck D₄
thengewry (sindhysno) vö. disznó
thener l. marok
therd: poples, genu T₅
therék: fascis, onus I₅
thermeseth: sexus Z₃
ffeyed theteye l. hegethete
hegethete vel *ffeyed theteye*: ver-
 tex Dd₃
tetova (vonni) vö. vonni
yo thewe: beneficus C₃
tymar: coriarius, ein lederer F₃
tynoczka: iuvenculus, iuvencula N₃
tythkos: secretus Z₁

tytok: secretum Z₁
tyztessegh: cultus F₄
fegver tizteito: politor armorum T₄
tok: theca, capsella Cc₁
thol: pluma T₄
tollas [bozogán] vö. buzogány
tholmacz: interpres N₁
thorma: nasturtium A₁
thorok vel *yn*: faux, palatum, der-
 guom. Etiam capitur pro gu-
 thure I₅
torlo: stipula Aa₄
kaposthatorsa: maguder, magu-
 deris P₂
kaposthators [!]: tirsus Cc₃
(yde) towa: vö. ide
kewese tebeth: paulo plus S₃
theel (ffa) vö. fa
thewr: spata, gladius Aa₂
ther: romphea, rhomphea X₄
therew: pistellus, pistillus T₃
dyo terew: nucifraga Q₃
seghtherele [kijavítva halványabb-
 tintával: seghthörölő]: anuter-
 gium, ein arschwisch B₁
zamarthwizk [átjavítva: zamar-
 thewis]: tribulus, ein distel Cc₆
thewyskes: senticetum Z₂
trombita: buccina D₁
tudathlan: inscius M₄, expers,
 immunis, vel carens I₃
tudakozom: investigo N₁
tunyan l. resthen
tuzok: bistardus C₄
tyze [!], zaczkó: crumena F₄
tyz [-ythe] vö. ütő
tyzeth [ythni] vö. üt
tyz [ythe kw] vö. üt. kő
fias tik: chorus E₂
vgathni l. ellene morgani
nagy ur: tyrannus Cc₃
athal vth: trames Cc₅
gyalogh vth, ösveny: callis D₂
vthalni: fastidiare I₅
ylesék: sedile, ein sessel [= ülő-
 szék] Z₁
ysegh: titio Cc₃

aluth *yseg* vel ototth: titio Cc₄
 eghe *ysegh*: toris, ein brant Cc₄
 ototth *yseg* l. aluth *yseg*
ysth: caldarium, ein Kessel D₂
 tyzeth *ythni*: fugillare, feuer
 schlagen K₁

fenythe vö. aczél

(tyz) *ythe* (kw) vö. kő

tyzythe [kiigazitva: tyzythő]: fu-
 gillator, excussor est ignis K₁

wad alma (vyz) vö. viz

wad (zele) vö. szőlő

kerekwagas: orbita R₃

ffawago: lignicida O₃

wakandak: talpa Bb₄

wakaras: scalpatio I₃

wakaro, lo wakaro: strigilis, stri-

wakarok: scalpo y₃ [gil Bb₁

wakmerewseeg: temeritas Cc₁

wal: humerus B₃

wallany: testari Cc₂

wallok: testificari Cc₂ fateor I₅

wallas: testificatio Cc₂

wallo: testificator Cc₂

walthoztatya: transfigurat Cc₅

wam: vectigal Dd₁ vam: telo-
 neum, eine zol Cc₁

wankos: thorale Cc₃ cervical,
 pulvinar D₇

war: ars, turris B₄

warssa: nassa L₁

welekedes l. kethelkedees

ver(sopo) vö. szopó

werews (hagyma) vö. hagyma

wefres] (kaposztha) vö. káposzta

penzwere: faber monetarius I₄

kychyn were [kijavitva: kychyn
 wereo]: marcellus, malleus, ein
 hammer P₃

nagh were [kijavitva: nagh werő]
 marcus, magnus malleus, ein
 grosser hammer P₃

werem: caverna D₅, specus Aa₂

wesse: ren X₂

vesű: tomus [! olv. tornus] Cc₄

wesű: celtis, celtis D₆

elmeteth wesse [kijavitva: wesső]

venike: sarmenta, sunt purga-
 menta arborum y₃

wethekedes: contentio F₂

wethekede [!]: disceptator H₁

wethele: trama Cc₅

wethemen: sata, seminata y₃

wyder: urna Dd₈

ket napi wigasag: biduanum gau-
 dium C₄

wygyazni: insudare M₄

vyz vel hob: unda Dd₇

Allowyz: lacuna, lacus N₄

vyzi (malom) vö. malom

wad alma vyz: pomacium, potus
 vel cibus ex pomis factus, ein
 apffelmusz oder dranck T₄

viza: huso, est nomen piscis,
 huse L₃

wyzkethek: pruritus, scabies U₁

bayvivas: duellum H₂

tetova uonni: torquere Cc₄

zeenwono: rutabulum y₁

zawar: repagulum, obex X₂

zawar vel ellene allo: obex, ein
 rigel Q₄

be zawarathlan [!]: apertum (os-
 tium), depessulatum G₃

samol (-seek) vö. szék

zemle vel zemlelysth [kihúzva,
 helyette beírva: semlie]: simila

syndel: scindula y₄

II. AJTAI-BÖLÖNI GLOSSZÁK.

ablak (gyarto) vö. gyártó
abrak: farrago I₅ l. enni valo
abrak (ozto) vö. osztó
abrazat, *allapat*: habitudo, habitus L₁
adakozo: liberalis O₂ benignus C₃
adakozas: largitio O₁
adni: imponere M₁
adnj auagj teőkeleny (?): devovere G₃
el adnj: venundare Dd₂
eleibe adni: demonstrare G₂ L.
     meg magyarazni
eleüenseget adni: alere A₆
ki adni: prodere T₃
megadni magat: se reddere victum G₂
tanolsagot adni, *paroncziolnÿ*: precipere T₅
utat adni: *vela dare* Dd₁
ados (orzag) vö. ország
agg: arbutum B₂
olto agg: planta T₃ virgultum Dd₅
seprw agh: ruscus y₁
vad ag: *truncus sylvestris* Cc₇
vad olto agg: *silvestris truncus* z₄
agár: *canis militeus* [olv. melitaeus?] D₃
sok agu (giortÿa) vö. gyertya
agj (vető) vö. vető
agÿ, *zék*: lectica O₁
agiagh: argilla B₃
agia[s]: acutus A₄
agias: acutus, scharpff A₄
agiason gondolkodni: *acute cogitare* A₄

agÿek alias *fortsok*: lumbus P₁
aiak: labium N₄
aiandekoztas: largitio O₁
ajÿton (allo) vö. álló
aianlanÿ, *igiernÿ* (!): *conlicere* E₄
ajÿto vö. klenczj
el aiúlas: — S₂ (pavidus fölé írva)
meg(a)kadni l. kotelezní.
akarattÿja zarent: sponte Aa₃
szabad akaratos szerent: *pro libido arbitrio* T₈
zabad akarattiabol: volens Dd₇
akarmint l. valamint
ala (hozas) vö. hozás
ala (valo) vö. való
alaczion (haio) vö. hajó
alakos: prestigiator T₇
alazni: dehonestare, diffamare G₂
     detrahere O₄
alatt: subter Bb₂
alattomba: furtim, latenter K₂
alattomban: clam D₈
fő alcz: architectus B₂
alczj (mw) vö. mű
aldoznÿ: immolare M₁
aldozni: cedere D₆
alkolmas: opportunus, conveniens R₂ probabilis T₃ vö. közepzerint valo, ok
alkolmatos: idoneus L₄
alkolmatlan: intempestivus N₁
alkotas: corollarium F₃
Alkotmanÿ: edificium, ein buw H₃
meg alkodnÿ [kijavítva: meg alkonny-ra]: convenire F₂

all (peres) vö. peres
alla embernek: *bucca* D₁
valaminek az alla: *mentum* P₅
ellene allani: *vindicare* Dd₅
meg allani, felben hadni: *desistere* G₃
ayton allo: *janitor* L₄
helliere allatni, megh adni: *restituere* X₃
eltetendő allat: *elementum* H₄
olvado allat: *metallum* P₅
tengeri allat: *equoreus* I₁
allapat l. abrazat
bozzú allas: *vindicta* Dd₅
testnek szep allassa: *compositio membrorum* E₃
zeme allasa, nezese, zeme forgasa: *obtus* R₁
allazot (fék) vö. fék
allo vö. tó
holna allia: *axilla*, ala B₄ axis, *axilla* C₂
bis alma: *cotinum* [naranész ki-húзва] F₈
Adam almaia: *bronchus* D₁
almas kek: *ceruleus* D₁ D₇
almelkodo: *attonitus* C₁
alnok, forgot: *versutus* Dd₃
altal vö. érteni
altal (ut) vö. ut
el altatni: *persuadere* T₁
el altato, hitetö: *persuasor* T₁
altol vö. út
alut l. étek, tej, tenger
ampolna: *ampulla* A₇
mosthoha anjam: *noverca* Ee₂
mosthoha apam: *vitricus* Ee₂
apro vö. darázs
aprod: *apparitor* B₂
ar (viz) vö. víz
arr l. berr
meg arradni: *exundare* I₄
meg arradotth: *sevit* (!) Z₃
arczadlan (!): *spureus, fetidus* Aa₃
merő aranibol: *solido auro* Aa₁
meg araniazny (!): *deaurare*, ver-aratni l. kazalni [gulden G₁
aranzas: *coniectura* F₁

azt aranzom: *coniecto* F₁
En azt aranzom: *puto hoc* U₂
araz: *palma* R₄
arbocz vö. fa
arkolni: *derivare* G₃
haio arniek l. haio haz
arok (fenék) vö. fenék
arpa: *ordeum* R₃
arpa (viz) vö. víz
aru, ber: *merces* P₅
eczet arulo: *acetarius* A₃
hazaianak aruloia: *perduellio* (!) S₄
draga illat arülo (!): *unguentarius* Dd₇
koný arulo: *bibliothecarius* C₃
arüa: *orphanus* U₂
el asni vel *el rejtenj*: *premere* T₆
el asni l. el takarni
sir aso: *vespilio* Dd₄
asitozni: *oscitare* R₃
mezei aska: *grillus* L₁
aspa: *alabrum*, ein haspel A₆
avult: *imbutus* M₁
azzonj (dologh) vö. dolog
a' mely azzonj az ura hirenelkwil
reszegeskedik, deöseöl: *coenipeta* D₆
atkozni: *abominari* A₂
atkozni: *imprecari* G₃ [F₁
atiafiusagh vel *zeretet*: *consensus*
masjk attjam: *patruus* Ee₂ [Isme-retlen]
mený azzonj: *sponsa* Aa₃
niozolio azzonj: *pronuba* U₁
azalek: *obsonium, opsonium* Q₄
el azni l. el olvadni
asag (uj) vö. hüvelyk ujj
egiptumbeli bab: *colocasia* E₂
badogh vagj gionta: *electrum* H₄
bagoly: *noctua* Q₂ *ulula* Dd₆
bagolj (borso) vö. borso
baiynok: *pugil* U₂
baiúz: *mixa* (!) *humor narium*, *schnuder* [Félreértés, a *schnudert* összetéveszti a *schnurbarttal*] P₆
baij (uino) vö. vívó

balog (kezw) vö. kezű
balúan (ymadas) vö. imádás
banath, siras: luctus, planctus P₁
kő bantas: calculus D₂ [Vö.

Murm. 906. és Kr.]

barazk: persicum T₁ vö. magh
baratkozás: conciliatio E₄
barasso: Corona, Armigezetusa (!)
baratsag l. zeretet [F₃
barkocza: esculus, ein nespelbaum
 I₂ arbustum (?) B₄ sorbus Aa₂
barlang: lustrum, spelunca P₁ cavus
barlangok: rupes cavae y₁ [D₆
barom vö. tartas

barom (kőröm) vö. kőröm
barom (paztor) vö. pásztor
 Haznos *barom*: iumentum N₃

labas *barom*: armentum B₃
barsonj vö. ruha
bastia, sancz: propugnaculum U₁
batka: as B₄

bator vö. szívű
batorsagh: munitio P₈
batrab: munitio P₈

bauadua: attonitus, stupefactus C₁
tiuk begy: ruma (!) X₄

bél (faias) vö. fájás
bél: macies P₁ mellé írva

beél: exta I₄
bél: intestinum N₁
giortia beell: lichmen O₃

diopbél (!): nucleus Q₃
bél (poklos) vö. poklos
beles artocrea, ein paster B₄
beles: libum, ein pfefferkuch O₃
chwrke béka: rubeta rana X₄
zöld beka: calamita D₂
 valakit meg *bekeltetnő*: revocare
 in gratiam K₄

beko: compes E₃

ber l. aru

berr, arr: precium T₆
fogadot beres: mercenarius P₅
berbecz: vervea Dd₃

Berek: nemus Q₁
berekenie: esculus, ein nespelbaum
berekenije: sorbum Aa₂ [I₂
bezed, zo: oratio B₃

corpazo bezed: satyra y₃
lassu bezed: sermo Z₂
edes bezedű: leporarius O₂
ekes bezedű: facundus, wol-
 sprechende I₄
io bezedű: affabilis A₅
nyağ bezedv (!): grandiloquus ein
 hart reder K₄

meg bezellem: memoro, narro P₄
hiyusagot bezelleny: vanitare Cc₈
fene betegsegh vagy szent Antal
 twze: *herpeta* L₂
ragado, dögös *betegsegh*: conta-
 gium F₂

bíjal l. wad eker
nadi bika l. ekwrbika
bika l. ökör

bimbo: gemma K₃
chiecz bimbo: pappa S₁
bincz: quiscula U₄
bincz: frinilla, est quaedam avis
 quae frigore cantat, ein rot-
 brustlin K₁ [pinty ?]

birni: regere P₆
maga biras l. merthekletessegh
biro: consul F₁ l. igazgato
Itelő biro: pretor, index T₇
uduarbiro: curio G₁

biro dalom: sceptrum J₄ potestas
birosagh: consulatus F₂ [T₅
birsagh: sacramentum J₁
birsagolni: privare T₇
birsagolnő: multare P₈

birtokaba vö. menni
bis (alma) vö. alma
bitiak (!) l. bóg [bütyök ?] [G₂
valakire valamit biznj: demandare
 futtaban *bizakodo*: fuga fidens K₂
bizonjytanő: confirmare E₄

bizonjysagh: arbitrium B₂
bodogitani: beare C₃
bocziatok, oluások, hagiok, szedek,
 euezek; *lego* O₁

botsattatoth (?) : apostolus R₂
bogacz koro: carduus ein distel D₄
chiere bogar: l. chyarabol
lo bogar: oestrum R₁ uespa Dd₃
asilius est musca, ein brem B₄

seliem zaro bogar: bombix C₄
 szar tolio bogar: scarabeus J₃
 [PP.-nál szarhajtó bogár]
 zarvas bogar: lucanus cervus vo-
 laris (?) O₄
 boglaros (w) vö. öv
 bojtok (!): l. bóg
 boitorian: tribulum Cc₆
 boka (eziontt) vö. csont
 kéz boka: carpus D₄
 bokaig erő vö. ruha
 bokor vö. csipke
 bolha (fw) vö. fű
 bolond: sanus (!) J₂ vecors Dd₁
 bolondoskodni: sanire, insanire,
 rasen J₂ mente capi P₄
 bolondsag: furor K₂
 bolondsagh: insania M₄
 bolondul, okatlanul: temere Cc₁
 bolig (!) l. rakúa (Vö. vgian bölög)
 boligani, iarni: vagari Cc₈
 boljgani l. teveljgeni
 bomlas: solutio Aa₁
 vö bor: hornum vinum L₃
 czipös borr: plecticon vinum kk₁
 borczyap l. hata gerenczy
 boriúzas: factura I₆
 borna vel gereblie: erpica est
 rastrum, ein ege I₁
 boros (kenier) vö. kenyér
 borostian (fa) vö. fa
 bagolj borso: cicer D₇
 borzas: incomptus M₂ hirsutus L₂
 bot: verber Dd₂
 bozzonkodny: indignari M₂
 bozzontani: insultare M₄
 bozzu (allas) vö. állás
 bozzuallas nélkül: inultus N₁
 bozzusagh: stomachum (!) Aa₄
 bõ: fecundus I₅
 bõczületes l. zent
 bõczületesseg: excellentia I₃
 bóg (!) bitiak (!) bojtok (!): nodus Q₂
 vgian bölög: referto X₂ (Vö. bolig)
 bölcz gnarus, sciens, peritus K₄
 bolczj (!): ingeniosus M₃
 bór (ing) vö. ing
 eleuen bõr: cutis G₁

vekony bwr: aluta A₆
 bõseg: copia F₂ cumulatio F₄ abun-
 dantia L₁ fecunditas I₅
 bõtű: caracer, imago, signum D₄
 bõtű: largus O₁
 bõvõlkõdni uagi felliu haladni:
 búár: mergus P₅ [superare Bb₃
 az vizben valo búborczio: bulla D₁
 búdoklany l. lappanghaný
 budoklaný l. rejtezni
 budosas: fuga K₁
 budoso: abactus, fugatus A₂
 buyasag, tobzodas, szomorusagh,
 luxus P₁
 búyasagh, búiasagh: libido, cupidi-
 tas O₃
 buta l. konia
 buza, vetemeny, gabona: frumen-
 tum K₁
 török búza: milium indicum P₆
 búbnós: sons Aa₁
 búntetes: supplicium Bb₃
 búntelen: innocens Aa₁
 búntetetlen: inultus N₁
 cziafolni: vincire (!) Dd₅ [Dd₅
 meg kel cziafolny: vinciendus est (!)
 czel: certamen, scopus I₄ carcer
 (alias)
 czelt feltenni: affigere A₅
 fel töttem az czelt: propositum
 habeo scopium (!) I₄
 czekla vel pare: beta C₃
 czethal: balena C₂
 czet hal: cetus D₇
 czifrazas: venustas Dd₂
 czifrazni: venustare Dd₂
 czifras: exquisitus I₄
 cikkel: articulus B₄
 cikkel l. rez
 cimbalom: tinnibulum (!) Cc₃
 czimbalom: tinnibulum Cc₇
 czimeres: cristatus F₄
 czipõ: — ? T₁
 cipros: cypressus D₈
 cypros: cupressus G₁
 czompo: tinca Cc₃

cziacziogo: loquax O₄ nugosus Q₃
chiachiogo: garrulus K₂
cziacziognj: nugari Q₃
*czia*k, tizta: merus, purus, clarus P₅
*czia*k hamar l. egj el fútolag [!]
*czia*k nem: prope modum U₁
*czia*k nem mind: pene [!] S₄
chijalard, hitető (?): impostor M₁
czialard l. leseskedő
chijalardsag: dolus H₂
czialatni: frustrari K₁
 (bor) *czia*p vö. bor
*Jegh czia*p: stiria Aa₄
chaplar: enopotus I₁
*czia*po: fullo, ein walcker K₁
 [MA.-nál is!]
chjatorna: aqueductus B₂ [M₁
 ki folio *czia*torna: ilignis canalis [!]
chiatornas (kut) vö. kut
*czia*ttagas: fragor I₈
cziecz (bimbo) vö. bimbo
cziegely (mező) vö. mező
chjek (ország) vö. ország
czielekedet: machina, opera P₁
 actio A₃ [F₁
 okos *czielekedet*: considerata actio
 farkas *czielekedet*ü: λυκοφγος (?)
czielekedni: efficere H₃ [O₃
 keduem zerint *czielekeggjel*: voti
 compotem me fac E₄
chiemete: ramus, surculus Bb₃
czjemete: virgulta Dd₅
chiemete l. ffyathal fa
*czien*dez l. egiwgiw
*czien*desz: tranquillus Cc⁵
*chj*en⁵desz: concubia E₄ [Vö. Con-
 cubia nox: *czin*dez iykor Mur-
 melius 3.]
*czien*desseg l. henieles
*czien*desseg: quies U₄
 meg *czien*dezednj: conticere F₂
*chi*en⁵dezziteni: lenire O₂
*czien*gő: canor, sonus [v. cano-
 rus?] D₃
chiepp, chiep: tribula Cc₆
chjepeges: stilla Aa₄
*czierdi*vles: strepitus Aa₄
cher [fa] vö. fa

czieres: quercetum U₃
chiere (bogar) vö. bogár
czierelek: muto P₈
czierelny, váltani: cambire D₃
chjerfai (feregh) vö. féreg
cziergenj: obstrepere R₁
*hugios czier*ep: mattula, matula P₄
ctieze: patera S₂
chiga: cocleae terrestres [!] Z₂
tengeri chiga: concha Z₂
cýger l. zól dizno
chiklanj [!]: singultare Z₄
chjk (hal) vö. hal
chyklandos: titillicus Cc₃
chillag: canicula D₃ vö. melleg
chillagh: aster B₄ [chillagh
 budoso üstökös *chillagh*: planeta
 T₃ [L₂
esti chillag: vesper Dd₄ hesperus
 hainál *chillagh*: lucifer, ein mor-
 genstern O₄ venus Dd₂
menniei chillagok: sidera Z₃
 melleg *chillagh*: canicula D₃
chilliangiok (?): curuca, avis quae-
 dam parva alienos pullos edu-
 cans, ein graszmuck. Et capitur
 pro viro alienas proles nutriente,
 quas tamen credit esse suas G₁
*czien*alni l. rakni
 giermeket *czin*alni: liberis ope-
 ram dare O₂
 erczből *czin*alt vö. edény
czipke bokor: rubus X₄
czipni: decerpere G₁
czipős vö. bor
*czio*k: basium C₃
chionka: mancus P₂
 boka *czion*tt: — S₃
 forgo *czion*tt: coxendix F₃
 szar *chont*: tibia F₄
*czior*da: pecuarium S₃ armentum B₃
*cziu*czios: (süegh) vö. süveg
chiúff: morio P₇
chyúff: facetus I₄
*chiu*folnj: detrahere G₃
 meg *cziu*foltatom: rideor X₃
*chiúfsag*h: sanna I₂
*chúfsag*h: facetia I₄

cűfsag l. *hizelkedés*
chiuda: *monstrum* P₇
czűöszeni l. *folni*
czűggeni: *pendere* S₃
chűgőr: *vinacium* Dd₅
chűrke: *pullastra* U₂
chűrke (beka) vö. *béka*

daraboson, *ruton*: *incomposite* E₃
daras: *crabones* [!] F₃
apro daras: *vespa* F₃
lo daras: *crabro* F₃
daru (fiu) vö. *fiu*
Iro deak: — I₁
deaksag l. *tudomány*

delczeg: *sternax* Aa₄
déli (zél) vö. *szél*
der: *pruina* U₁
deres: *glaucus* K₄
dežmas: *arendator* B₃

diű l. *ember diű*
szereczien dio: *mirristica nux* P₆
zeretsén dio: *nux miristica*: Q₄
diopbel vö. *bél*
ember diut fizetnű vö. *ember*
dizno (paztor) vö. *pásztor*
diszno (tekeneő) vö. *tekenyő*

zolgj [!] *dizno*: *histris est animal*
spinosus, *ein igel* [sűldiszno?] L₃
szwl dizno: *heretius* L₂

zwl dizno aut cűger: *echidna* H₃
dűsno (ol) vö. *ol*

dűzes: *amoenus* A₇

dolog: *actio* A₃

azzonű dologh: *femineus* I₅ *res-*
effeminata H₃

hadi dologh: *res militaris* P₆

hazi dolog: *res domestica* H₂

kezdet dolog: *susceptus* Bb₃

nagj dologh: *seriola* Z₂

dolog tevő (nap) vö. *nap*

nagj, draga, io dolog: *res grawis* L₁

perbeli dolog: *forensis* I₈

zép dolog: *praeclarum facinus* I₄

tanacűbeli dologh: *senatoria res* Z₁

vilagj dolog: *mundana res* P₈

domb l. *hegy*

dorgalnű: *redarguere* X₁

dorgalni, *feddeni*: *reprehendere* X₃
dorgatas (?? *dagadas*?? *dörgoles*??)
carbunculus D₄

doromb: *sistrum* Aa₁ *plectrum* T₃

dog, *halal* [v. *doghalal*?]: *pesti-*
lencia T₁

dőgeniegh: *cestus*, *est corium cum*
plumbo infuso vel baculus pugi-
lum, *ein stritkolb* D₇

horgas dogenieg: *vncus incurvus*
Demetrius huniadi ita, sed rec-
tius secundum alios puto esse
horog kibe az embert allanal
vagj orranal fogna szoktak
vetnű. Dd₆ (Ismeretlen)

dőgős vö. *betegség*

dolengezni [!]: *horrere* L₃ [T₈

meg dőlni, *le fekenni*: *procubare*
menű dörges: *tonitrus* Cc₄

draga: *preclarus* T₆

draga vö. *elme*

draga l. *zent*

dragasag: — I₄

be dűgnű: *obserare* Q₄

dűdőlni [!], *eneklenj*: *cantare* D₃

dűhűskűdnű: *furere* K₂

dűhűsseg: *furor* K₂

eb (kapor) vö. *kapor*

eb (legj) vö. *légj*

eb (nyelv) vö. *nyelv*

eb (orcza) vö. *orcza*

eb (szőlő) vö. *szőlő*

szelendeke eb: *molosus*, *magnus*
canis P₇ *velter*, *canis venaticus*

eczet (arulo) vö. *aruló* [Dd₂

erczből *czinalt edenj*: *ereus*, *eneus* I₂

edes vö. *beszéd*

edes levelw [fw] vö. *fű*

edeseg l. *nialassag*

edesgetni: *delinire* G₂

efelikor [!]: *gallicinium*, *galli*
can-
tus; *ein hanen krey vel est*

tertia vigilia K₂ *vigilia* Dd₅

hideg eegh alatt: *sub divo* H₁

egbe [nezeő] vö. *néző*

uekonű eget *zinak be*, *fognak*:

exceptant auras leves I₃

erdei eger: *empra* (?) H_4
 eger (!) vö. fa
 egez, ut universus coetus, az egez
   giwlekezet Dd_7
 egesz, epp: integer M_7
 eget: *ustus* Dd_8
 egetny: *aduri* A_5
 zen egeteő carbonarius, ein kol-
   brenner D_4
 eggres: *onphax* [!] R_2
 vad egres: *ruscus* y_1
 egj vö. idejű
 egj (elfutólag) vö. futólag
 egietlen egj singularis Z_4
 egj arant: *aeque* I_1
 egienes (?): *erectus* I_2
 Igienes, fold auagy egięb effele:
   planus T_3
 igienes, kőver: *obesus* Q_4
 egieneseg gratia K_4
 szin alat valo Igjenetlensegh:
   concordia discotio [!] E_4
 eggiesseg: *coniunctio* F_1 commu-
   nitas E_3
 egj haz (fusagh) vö. fuság
 egimas kőzöt: *citro utroque* D_8
 egiügiü l. puzta
 egiügiü cziendez: *lenis* O_2
 ehseg: *fames* I_4
 ket ej: *binodium* C_4
 setet ej vel hajnal: *crepusculum* F_4
 eiel jaro [madar] vö. madár
 ejtel: *congium* F_1 [Erdélyi tájszó]
 egy ejtel, pint: *sextarius* Z_3
 hibát ejteni: *delinquere* G_2
 ejtzaka: *pernox* T_1
 eek, hasito zeg: *cuneus* F_4
 eke [szaru] vö. szarv
 eke [talp] vö. talp
 ekes: *compositus* E_3
 ekes, fris: *liberalis, elegans, exqui-*
   situs O_2 vö. illendő, jó, beszéd,
   nyelvű
 ekesen: *graphice* K_4
 ekesiti aut meczi: *ingere* I_7
 ektelen: *illiberalis* M_1 l. lator
   undok
 ektelen, zegen: *indecorus* M_2

ektelenseg: *dedecus* I_7
 eledel pastus S_2 vö. élet, ennivaló
 eleibe vö. vet
 megelegedem: *contentor* F_2
 megegetlek [!]: *contentor, est con-*
   tentum facere F_2
 megegettetet: *contentatus* F_2
 özve elegiülése valami dolognak:
   confusio F_1
 kapu elej: *propylea* kk_2 U_1
 eleseg: *alimentum* A_6
 elet vel eledel: *victus* Dd_5
 eleven [bőr] vö. bőr
 meg eleueniteni, erositeny: *recreate*
    X_1
 eleuenseg: *vigor* Dd_5
 ell: *acies* A_3
 ellensegh: *hostis* L_3
 elme: *ingenium* M_3 [I_3
 draga elme: *excellens, excellentia*
 io elmeiü: *acutus, ingeniosus* A_4
 elmes: *ingeniosus* M_3 [P_7
 kedue zerint elny: *molliter vivere*
 elő vö. menetel
 elő horgat (kaza) vö. kasza
 elől vö. érni
 elteteő [allat] vö. állat
 ket elü vö. fejsze
 elsőb: *primarius* T_7 [L_3
 Ember diü [!]: *homagium, huldung*
 ember diüt fizetny: *homagiare,*
   hulden L_3
 ezes ember: *compos mentis, seu*
   animi E_4
 fő ember: *primas* T_7 [I_2
 herelt ember: *eunuchus, castratus*
 legj ember: *praebe te virum*: T_5
 madar fogo ember: *auicularius* C_1
 mester ember: *artifex*
 mýes ember: *architector, archi-*
   tectus B_2
 munka tehető ember: *ferrea pro-*
   genies I_6
 niaias ember: *homo popularis* T_4
 pulia ember: *antipodon* [!] B_1
   nanus, est parvus homo P_8
 wteő ember: *sideratus, sidere*
   (gutta) afflatus Z_3

az melj embernek két fele vagion :
 hermophroditus L_2
Emberseges, Jamborsagos: inge-
 nuus M_3
embersegtelen: illiberalis M_1
embertelen: immodestus M_1
 zonak fel emelete: contentio vocis F_2
 meg emezteni: consumere F_1
 megemeztés: digestio G_4
 meg emeztetet: consumptus, con-
 sumptio F_2
emeztetheő: digestibilis G_4
emlekezet: mentiatio P_4
 magyar enek: carmen patrium D_4
 magyar enek, vagy uers: patrium
 carmen S_2
eneklenj: l. dwdólni
enekleni: psallere M_1
enekles: concentus E_4
engedelmesseg: officium Q_4
engedetlen: immoriger [!] M_1
engedni: obtemperare Q_4
 el engedni: ferre I_6
engegj: [indulgere, remittere mellé
 írva] M_2 [E_2
 eggwt enni: coepulari; mit essen
 enni (valo) vö. való
 el enjezni, el mulnj: evanescere I_2
enijv: glutinum K_4
eniü: viscus Dd_6
 őzüe enijuezny: contabulare F_2
 meg enhitenj: coercere E_2 com-
 pescere E_3
 megh enhitenj: sedare L_1
 meg ehkittenj: l. szelegittenj
 meg epedet, el farradot: fessus I_6
 epp l. egesz
 eppen: integre, penitus M_4
 ercz: es [olv. aes] I_2
 ercz (törő) vö. törő
 erdei vö. egér, isten
 gyakor erdő: saltus y_2 (Vö. Murm.
 286)
 vad erdő: aviarum C_1
 vadon erdő: incultumaviarum M_2
 erdő (örző) vö. örző
 erek (szakadása) vö. ér
 eres: tectum Cc_1

erezkedeő (merigj) vö. mirigy
 meg erezeni: relaxare X_2
erkölcz: l. zokas
 ert *erkölcz*: gravitas K_4
 feslet *erkolczj*: mos solutus Aa_1
 jambor *erkölj* [!]: modestia vagy
 modestus? P_6
 nemes *erkölczj*: ingenuitas, nobi-
 litas M_3
erny: attingere C_1
 elől erni elől ragadni: preripere T_6
erős: fortis I_3
erőzak: vis Dd_6 vö. tétel
erőtlen, oly az ki fogiot ereje
 effeminatus H_3
 vizi erővel: aere navali J_2 navali
 aere Q_1
ersek: archiepiscopus B_2
 ert vö. erkölcs
ertelem: intelligentia N_1
erteni: accipere A_3 [T_1
 altal erteni, altal latni: perspicere
 esem, meg zakaztom: incido M_2
 ketsegeben eses: diffidentia G_4
 el eset: excidit I_3
 az sereg orraban eset el: impri-
 mis cecidit M_4
eskatula: acerra A_3
eskenni: peiorare S_3
 el esni: labescere N_4
 neki esni valaminek: dedo G_2
 fő esperest: archidiaconus B_2
espotalj: nosocomium Q_3
 kő esső: grando; hagel K_4
 szapor esseő: imber M_1
ester pare: bilitum C_4
 esti: vö. csillag
 ezaki (zél) vö. szél
 ezes vö. ember
ezköz: organum R_3
 hazi *ezköz*: supellex Bb_3
ezteke: trula Cc_7
eztekelek: pungo U_2
eztekeles l. eztekezés
ezten: stimulus Aa_4
 két *eztendeő*: biennium C_4
 vj *eztendő* [!]: strenua Aa_4
 vj *eztendőt* adny: strenare Aa_4

minden *extendōnkent*: quotannis U₄
eztenezes, eztekeles: punctio U₂
Esztergar: ornum [!] R₃
eztergar: tornus Cc₄
ezterha: stillicidium Aa₄
eszűbles: canicies, ein graheit D₃
etek: moretum P₇
alut etek: cibus gelidus D₈
turos etek: tiroteroticus (?) Cc₃
etek hordo (tal) vö. tál
etel: esus, cibus I₂
lelkednek etele: pabulum animi S₂
etető meregel: intoxicator, ein
 vergeber mit gift N₁
meg etelni: intoxicare N₁
etető: intoxicator N₁
evezek: l. bocziatok
ezer: chalias D₇
meg ezűbtőznij: deargentare G₁

fa (lab) vö. láb
fa (moha) vö. moh
fa (nias) vö. nyárs
fa (nieső) vö. nyeső
fa (odua) vö. odu
fa (tetw) vö. tetű
arbocz fa: malus P₂
borostian fa: laurus O₁
cher fa: ilex L₄
Eger fa aut *giortian fa*: ornum
 R₃ *alnus* A₆
feniő ffa: junipyrus N₃
fwz fa: salix y₂
gőreőbleő (?) fa: cilindrum, lig-
 num quod ex traverso navis
 ponitur, per quod dependet
 velum D₇
giortian fa L. eger fa
Jauor fa: arbutus-hoz irva B₂
Johar fa: platanus T₃
keresffa [kijavítva kőrőssfa]: fraxi-
 makkos *fa*: suber Bb₁ [nus I₈
naranéz fa: cydonius D₇
nyarfa: populus T₅
nyrfa: betula C₃
vad olaj fa: olea R₂
ostor menj [!] *ffa*: taxus Bb₄
puzpangfa, puz pong fa: buxus D₁

rakottia fa: *genista* K₃ *siler*,
salix Z₃
Rawasfa [!]: epimerus, est lignum
 in quo dice [!] fiunt I₁ [NySz-
 ban nincs meg]
Isten faia alias *Isten szakala*:
 abrotanum, stabwurz A₂
zaldobfa: *alnus* A₆
teza fa: taxus Bb₄
tiza fa: hebenus L₁
tölgj fa: robur X₄
teőuisses ffa: vepres Dd₂
vadalma fa vagy valami ag: arbu-
 tum B₂
zanot fa: *citisus* D₈ *genesta* K₃
fa az kiuel az szerw földet verik:
cilindrus D₇
faczan (Madar) vö. madár
faggias: sevosus Z₃ [frieren K³
fagny [vagy fogny]: gelare, ge-
fagios: rigidus X₄ concretus E₄
fagioskodni: rigere X₄
pokol faj: degener G₂
bél faias: l. verrel való betegség
kezi fajdalom, közwenj: chiragra
 D₈ (Vö. Murm. 883)
fajtalansagh l. izoniusagh
el faizas: degenerare G₂
faklia: fex I₆
fako, hamú zinw: gilvus K₃
falath: buccellus D₁
falath: bolus, ein bisz C₄
fakv: vicus Dd₅
faratsag l. verittek
fark: veretrum Dd₃ [C-nál is]
farkas vö. cselekedetű
farradni: sudare Bb²
el farradot l. megepedet I₆
farrat kapas: *effetus innitor* K₃
farsangh: bacchanalia C₂
farsangolni: bacchari C₂
főre való *fatiol*, proprie (?) lepedő:
 peplum S₄
fazakos l. pathakos
fűzni: algere A₆
ki fecziegni: effutire H₃ [H₃
gondolatlan ki fecziegni: effutire...
feddeni: accusare A₃

megfeddes, dargalas: reprehensio
X₃

valakivel feddődni, panaszkodni:

expostulari cum aliquo I₄

el fedezni, palastolnj: occultare R₁

fedő [az ő javítás, helyén talán e
állott]: cooperculum, tegimen F₂

fel fegyverkeztetni: armare B₃

lab feje: connexus pedis F₁

feiedelemsegh l. tizt

feier [onn] vö. ón

feier [timien] vö. tömjén

fejnyj: sugere Bb₈

két elw feize: bipennis, hellebart
oder byhel C₄

fejteni, meg zabaditani: solvere Aa₁

le fejteni, vetkezni: dissuere H₂

le fejtem: dissueo H₂

fejtegetes l. magyarazas

ki fejtegetni: explicare I₃

fel feythetetlen zűhetsegh: irritum
pactum N₂

fek: lupatum P₁

allazot fek: lupatum P₁

fek, kötő fek: capistrum D₃

fekemlő vel gieplő: loramenta O₄

le fekenni l. meg dőlni

fekete: piceus T₂ vö. ón

fekete, sűgorgos, szintelen: luridus,
pallidus, obscurus, tenebrosus,
sordidus P₁

fel: obliquus Y₄ — vö. szemű

fel, horgas: obliquus Q₄

fel zel vö. szél

feledekenj: immemor M₁

felekeznj: venerem repetere Dd₂

fele mas: dispar H₁

felben vö. vág

felben all az dolog incoata res M₂

felestőkóm: jentaculum L₄

iorol elfele[t]kezel: immemor bene-
felette obnix Q₄ [ficii M₁

feletteb vö. való

fellivl vö. haladni

felni, iedezni, rettegni: examinare
[olv. exanimari] I₃ pavere S₂

felre vö. szólni

fene vö. betegség

fene vagj Szent Antal twze:

sacer ignis Y₁

fenek: fundum K₁

fenek: imus M₂ centrum est punc-
tus in medio circuli D₆

arok fenek: convallis F₂

valamiben valo fenek: ima M₁

kerek fentő: radius rotae U₄

feniegetnj, fenyegetnj: minari P₆

feniegetnj giakorta: minitare, mi-
nitari P₆

feniegettetwnk: minamur P₆

fenies l. tisztitatot

feniesseg: fulgor K₁

fenjtenj: disciplinare H₁ compes-
cere E₃

fenjtek: disciplina, doctrina H₁

fenő vö. mag

fenő (ffa) vö. fa

fenlenj: emicare H₄

chjerfai feregh: cossus F₃

palazk feregh: cimeæ D₈ cumex F₄

zalonna feregh: tarmus, tarma Bb₄

fertelmes: adulter A₅ vitiosus Dd₄

fertelmesseg: adulterium A₅

ferteztetnj: maculare P₂

meg ferteztetni, meg serteni: vio-
lare Dd₅

ki feselhetetlen [!]: laborinthus

labyrinthus N₄ feslet: solutus Aa₁

feslet erkőlcz l. ala valo

fesülenj [!]: pexare T₁

fesületlen haia lenni: impeæos

habere capillos M₁

meg fesült: pexus T₁

fezek: nidus Q₂

fezket (rakni) vö. rakni

fias vö. tyuk

figielmetes: attentus C₁

filler: obulus R₁

fiu: adolescens H₃

szentegyhaz fia: edilis, custos
domuum H₃

egj haz fusagh: aedilitium H₃

darú fiú: vipio Dd₅

fodor alias tarelia az tiknak:

crispus F₄

fogadas: votus [olv. votum?] Dd₇
pactum R₄
 zo *fogadatlan*: iuga detrectans N₃
detrectans iuga G₃
fogadny l. kezdeni
 zot nem *fogadny*: detractare, male-
 dicere G₃
 szo *fogado*, tanolo: docilis H₂
 az iutalom *foglallia* ökot [olv.
 ököt] rabba [olv. rabbá]: *est*
enim in illis ipsa merces auctho-
ramentum servitutis C₁
fogný: *prehendere* T₆
fogo (ido) vö. idő
 ki *fogo* (hely) vö. hely
fogiatkozni: *decrescere* G₂
 meg *fogiatkozni*: *deficere* G₃ *dece-*
dere G₁
fok (hagjma) vö. hagyma
foldozni l. toldozni
foliam: *rivus* X₄
folias: *discursus* H₁
foliasa vagj rendj valaminek:
tenor Cc₁
 egj porazon *folýnak* az kin az
 agart hordozzak: *copula irrupta*
tenent F₃
 Egj porazon *folýnak*: *loram irrup-*
tam tenent O₄
folio (forras) vö. forrás
foljo vö. víz
 ki *folio* vö. cziatorna
folni, menni, cziwszni: *labere* N₄
fonas: *pensum* S₄
fonni: *pensum trahere* S₄
 kertet *fonny*: *viminare* Dd₅
fondor: *delator* G₂
font l. mertek
fonth (?): *mina*, *ein pfundt* P₆
 kez *forditas*: *virgula diuina* Dd₆
 uizha *fordittatot*: *conversus* F₂
forgacz: *quisquiliae* U₄
forgas: *giram* K₃
 zeme *forgasa* l. zeme allasa
forgatni: *vertere* Dd₃
forgatni, ziligiteni: *tractare* Cc₅
forgatni, mozgatni: *movere* P₇
forgo (eziont) vö. csont

forgo (zél) vö. szél
forgolodny: *circumvectare* D₈
forgot l. alnok
fortsok l. agýek
folio forrasa az tudomannak: *fons*
perennis philosophiae S₄
fostato: *elisterium* E₁
foztas l. niuzas
megfoztany: *orbare* R₃
 meg *foztattam* etteöl az tiztöl:
orbatus sum hoc munere R₃
fő vö. ember, esperest, tolvaj.
 l. nagy
fő kötő: *cecticillus* D₇
fő kötő: *vitta* Dd₆
feöld *tellus* Cc₁
feöld (indulas) vö. indulás
hasadozot feöld: *hiulca terra* L₃
termő föld: *tellus* Cc₁
foldi [!]: *ferreus*, yserin *Inde ferrea*
progenies vagj munka kezitő [?]
földj vö. mogyoro [ember I₆
főre valo vö. fátyol
főseg: *dignitas* G₄
fősvény l. ssinar
fősuenýseg: *avaricies* C₁
főuený: *calx* (alias) D₂ arena B₃
foueny [!]: *limus* O₃
 temerdek *főuený*: *sabulum* y₁
franczú: *Gallicus morbus* [Vö.
 Murm. 903. MA.]
Francia vö. ország
frig: *fedus*, *frid* I₅
frigj: *inducie* M₂
fris: *magnificus* P₂ l. ekes
 fel *fualkodny*: *intumescere* N₁
furchiasag: *curiositas* G₁
fútas: *evasio* I₂
futhatnj: *evadere* y₂
 ide tova *futni*: *discurrere* H₁
futok: *consequor* F₁
 egj el *fútolag*, cziak hamar: obi-
 futtaban vö. bizakodó [ter Q₄
 bolha *fű*: *psillium* U₂
 edes leuelw *fű*: *gliciriza* [olv.
 glycyrrhiza] K₄
 gabona *fű*: *arista*, *spica* B₃
 lo here *fű*: *trifolium* Cc₆

kakuk *fű*: serra Z₂
 kezőp leulew *fű*: *virga pistoris*
 Dd₅ [Ismeretlen]

ött leuleő *fű*: *pentaphilum* [!] S₄
 őkór nyelw *fű*: *buglossa*, *ochsen-*
papa fű(?): — A₁ [zung A₃
perie fű: *filix* I₆ [PP.-nál perje,
 ördögbordája fű]

to helli *fű*: l. sas
 zöld *fű*: *cespes* D₇
fűlbe (mazo) vő. mászó
fűlél: *micat auribus* P₅
filelni l. lobbanni

nagy *fűlű*: *auriculus* C₂

filemile: *acredula* A₄

filemüle: *accedula* A₃

fűr: *coturnix* F₃

fűrez: *serrula* Z₂

fűrko [!] *aclides*, *suntiacula brevia*

fűz (fa) vő. fa [A₃

fűzes: *salicetum* y₂

gabona, mint buza es egiéb effele:
fruges K₁

gabona (fű) vő. fű

gagia: *perizoma* S₄ *subligar*, *cinc-*
tura Bb₁ [tájszó]

gal l. homp [Vő. gaj Tsz. Erdélyi

galagonija: *surculus* Bb₃

erdei *galamb*: *palumbes*, *columba*
silvestris S₁

galler: *collarium* E₂

ganę: *excrementum* I₄, Aa₃

gane: *finus*, *stercus* I₇

ganes (hely) vő. hely

garas: *catillus* D₅

gardolat(?): *delectus (alias)* G₂

kerek *gardon*: *laborintus*, *laby-*
rinthus N₄

gorongyog: [kijavitva: *garongyak*]
cespes D₇ [Háromszéki tájszó,

gorongyak: *gleba* K₄ [vő. Tájsz.]

gath: — T₅

gelezna: *mastruca* P₃

gelezta: *lumbicus* P₁

genietsegh: *pus*, *est putrido* U₂
sanies y₂

genjetsegh: *atrophus* C₁

gereblie l. *borna* I₁

az hata *gerenczj* aut *borczia*p,
 bor *czia*p: *spina* Aa₂

geriedeze: *ardor* B₃

fel *geriednj*: *exardescere* I₃

geriedezeni: *afflare* A₅

zölő gerezd: *racemus* U₄

zölőgerezd l. *scéleffő*

geriezteni: *excitare* I₃

fel *gierieztem* l. fel *inditom*

geztenje: *spadix* Ha₂

gomb: *bullia* D₁

[retlen]

teti(?) *gomba*: *boletus* C₄ [Isme-

gombocz aut *maios*: *salsutium* y₂

gomolia: *glomus* K₄

gond, *mod*: *ratio naturalis* U₄

gondolkodni: *dubitare* H₂ vő *agia-*

gondolkodny: *meditari* P₄ [son-

gondolkodo: *attentus* C₁

maga *gondolua* 2: *considerate* F₁

el *gondolni*: *extendere*, *explicare* I₄

meg *gondolni*: *considerare* F₁

Elötted meg *gondolom*: *preripio*
consilium tui [!] T₆

En nem *gondolok* vele: *moror* P₇

arra uiselni *gondot*: *impendere*
cura[m] M₁

gondviseletlen: *negligenter* Q₁

gonduiselő: *curator*, *tutor* G₁

gonoz vő. *szerencse*

goromba: *barbarus* C₃

goszperger: *tentus* és *tentare* mellé
irva Cc₁ [Sehol!]

gozű [!]: *gurgulio*, *ein kornwibel*,
est vermis nascens in fructu L₁

gőmbőcz l. *hurka*

megh *gőmbőrdődt* az kezem: *stu-*
pere, *stupescere*(?) Bb₁

Gőntsőn *szekere* [!]: *vrssa maior*
 Dd₈ [Ilyen alakban ismeretlen]

gőrbe: *loripes*, *claudus pedibus*
 O₄ *gibbosus* K₃

gőreőbleő (fa) vő. fa

griffmadar: *grips* [!] L₁

guss l. *patingh*

gúsaly: *colus* E₂

gütta (wtēs) vő. ütēs

giaka l. *karo*

giaka az kiwel az kalongiat meg
 zegezik: *merga* P₅
gyakor vő. erdő
giakor: *strictus* Bb₁
giakorlas: *exercitatio* I₃
giakorlatosság: *exercitium* I₃
giakron stricte Bb₁
gyálu: *leuigal* O₂
gialu: *runcina* y₁
gyamol (-seek) vő. szék
gianos: *zelotypus* Ee₁
giapar: *origanum* R₃
 ablak *gyarto*: *faber fenestrarius* I₄
 vekony bőrgiarto: *alutarius* A₆
gjendesz [? vagy chjendesz ?]:
concuba E₄
gjenge vő. orca
gieplő l. fekémlő
gieplős: *antecessarius* B₁
giermeket (czinalni) vő. csinál
gilkos: *parricida* S₂
gioléz: *syndon* Z₄
giomlalnő: *extirpare*, *emittere* I₄
stirpare Aa₄
giomlalo vő. vas
giomor: *ilia* I₄
gionta *pyropus* T₃ *succinum* Bb₂
 l. badogh
giors: *citus* D₈
gyorsasag: *agilitas*
giorsasagh l. *serenseg*
giorsen [!]: *raptim*, *celeriter* X₁
giortia: *lichnus* O₃
 sok agu *giortija*: *mixa* (graece) P₆
 viaz *giortha*: *cereus* D₆
giortia (beell) vő. bél
giortian (fa) vő. fa
 el *giouatnő*: *illicere*, *allicere* [I.
giouotni] M₁
giouotni (illicere) l. *inteni* [Isme-
 retlen]
 őrueny *giűker*: *emula* [olv. *enula*]
gjöngjber: *zinziber* Ee₁ [I₁
giöniörköttes: *oblectatio*, *lust* Q₄
giöniörűsegh: *amoenitas* A₂
giöniörűseges: *amoenus* A₇
giöniörűseges l. *keuansagos*
giötrenj: *vexare* Dd₄

giőtri: *premet* T₆
giozelelem l. *dyadalm*
giőzhetetlen: *inexpugnabilis* M₃
insuperabilis M₄
 meg *giőzy*: *exuperat* [!] I₄
giuladas l. *langh*
giűytenj: *unificare* Dd₇
 ozze *giűyteny* l. keresgetni
giűlekezet: *cohors* E₂
 el bont az *giűlekezet* [!]: *solutus*
est coetus Aa₁
 őzze *giűlnő*: *congregare* F₁
 őzze *giűlni*: *conspicere* [!] F₁
giűmőléz: *fructus* K₁

habarnicza: *polipus* T₄
haborgani: *litigare* O₄
haborgatás: *vexatio* Dd₄
haborusag: *lis* O₄
hadakozni: *militare* P₆
hadi vő. dolog
hadnagj: *imperator* M₁
 zaz ember *hadnagja*: *tribunus* Cc₆
 fok *haggma*: *allium* A₆
 altal *hagom* az hatart: *transeo* Cc₅
 mas ember feiere *hagni*: *efferre*
se alteri H₃
 el *hagni*, ki *hagni*: *excedere* I₃
 el *hagiom*: *desinere* G₃
 nem *hagiom*, nem engedem: *patior*
 el *hadnj*: *rumpere* y₁ [S₂
hagiok l. bocziatok
 alab *hadni*: *comminuere* E₃
 hirtelen el *hadni* bezedet: *reti-*
cere X₃
 felben *hadni*: *desistere* G₃
 hús *hogio* [!]: *carnivalia* [!] D₄
 monjaro *haggma*: *porrus* T₅
haj: *coma* E₂
hais: *capillus* D₃
haido (tancz), *haidu* (tancz) vő. tánc
hajdu: *planipes* (!) *planipus* (?) T₃
hailadozas: *inflexio* M₃
hajlani: *propendere* U₁
hajlandob: *propensior* U₁
 talp *hailas*: *vola* Dd₇
hainal vő. csillag
hajnal l. *setet ey*

hajnal: aurora
haio: pinus [1] T₂
haio (arniek) vö. árnyék
haio (haz) vö. ház
alaczion haio kitsin: liburnum O₂
kitsin haio: vela Dd₁
uasas haio: aerata navis I₂
*haio*s (mester) vö. mester
el hajtani fel fele: relegare X₂
lohajto: agitator, vector qui cur-
rum agit A₅
(czet) *hal* vö. cet [piscis N₄
chjk *hal*: lampreda est nomen
kőuj *hal*: fundulus K₁
kőüi *hall*: saxatilis y₃
lepen *hal*: platessa T₃
menj *hal*: murena P₈
hal kőpoltjuia: brancia D₁
felliwl *haladnj*: excellere I₃
el halaggiak: exierunt I₄
halal: fatum I₅
hezza(?) *halgatni*: obaudire Q₄
hozza *halgatni*: obedire Q₄
halkal: presse T₇
hallani: accipere A₃
el halgatni: negligere Q₁
szuniogh *halo*: canopeus D₃
zwniogh *halo*: zinzalarium Ee₁
vadazo *halo*: cassis, rete quo
capiuntur aves D₅
halo: rete X₃
halom: tumulus Cc₇ — l. hegj
hamu vö. színű
lo *ham*: helchion [1] seu helcion L₂
hant alliú (zoknia) vö. szoknya
hanzar l. biczak U₂
hanni l. költeni
zemere *hannj*: exprobrare I₄
zemere *hannj* commemorare E₃
mind[enre?] *hanot homlok* Megien:
praeceps ad omnia T₆
hanior [1]: alga (= hinár) A₆ [Ily
alakban nem fordul elő]
haniotlas, az arniek haniotlása:
clima E₁
oda *haniotlo* (?) : eo deferri solet G₂
haragos: furialis, furiosus K₂ sto-
machosus Aa₄

valaki haragossa: emulus, infla-
tus I₁
harang (mony) vö. mony
harcz, viadal: prelium T₆
ho *harmat*: pruina U₁
Harokalj: picus T₂
harstos (iatek) vö. játék
hasadek: sinus (alias) Z₄ hiatus L₂
hasadot (keő) vö. kő
hasadozot (feőld) vö. föld
hasitani: findere I₇
hasito (zeg) vö. szeg
hasogatot: fissus I₇
haznalny, jelen lenny: interesse
haznos vö. mező [N₁
hazon: utilitas Dd₈
hazon, tehetség: facultas I₄
sok munkanak keűes *hazna*:
conatu magno, parvo effectu
aut profectu nullo E₄
haznosz [1]: emolumentum, gewynne,
et est lucrum laboris vel fruc-
tus H₄
haznos es karos: commoditas et
incommoditas E₃
haznoson: utiliter E₃
az *hata* (gerenczj) vö. gerinc
hata botas, darabos: fragosus I₈
fel *hatni*, menni, futni: elabi,
evadere H₄
hattiu: olor R₂
hatuanos vö. hordo
haus: Alpium A₆ Alpes aa₄
haűas elűe: transalpinos [1] aa₄
haz (hely) vö. hely
haio haz, *haio arniek*: navale (?)
Q₁ [Egyik sincs meg sehol]
nyarło *haz*: aestivus, a, um mellé
irva I₂ [Sehol sincs meg]
reitek *haz*: crypta, ein grufft
under der kirchen F₄
tanačz *has*: forum, ubi tractaban-
tur cause rome X₄
tarhaz: gazophilacium, locus in
quo opes reconduntur K₂
teleő *haz*: hybernium est domus
hyemalis L₂
haza (nepet) vö. nép

- mas ember *hazaia: respublica*
aliena X₃
haziabol: regnis avitis C₁
hazambelj: simpatriota Z₄
hazassagh: matrimonium P₄
haszasulas: connubium F₁ U_j
hazi vö. dolog, eszköz
hazi (pwchiök) vö. pücsök
udvar hazuga vel *hizelkedeő:*
sicophanta Z₃
hazúgh l. *sima*
hazúg: vanus Cc₃
hazúgsag, hýúsagh: vanitas Dd₁
egý hean (húz) vö. husz
hedegw (húr) vö. hur
hegedős: citharedus D₈
hegg, domb, halom: collis E₂
hegjes vö. hely
hey: squama Aa₃
fa hej: cortex F₃
dio hel kőzot valo ketsin (?) he-
aczka (?) : nauci [hernioczka ki-
húzva] Q₁
helyheztetes: situs Aa₁
helyhetny: collocare E₂
ganes hely: sterquilinium Aa₃
haz hely, wles: sessio Z₃
hegyes hely: montuosus (?) P₇
ki fogo hely: statio Aa₂
ki fogo hely: portus T₅
melj hely: locus profundus N₄
nező hely: theatrum Cc₁
őr allo hely: specula Aa₃
tanacz hely: pretorium T₇
ter hely: planities T₃
verő feñ hely [!]: solaris Aa₁
helliere (allatny) vö. állat
henieles, cziendesseg, wresseg, ta-
gassagh: otium R₁
had el az hentelest: segnes moras
rumpe Z₁
henielő: signis Z₁
herczegh: archidux B₃
here (meh) vö. méh
herelt vö. ember
herelt: spado Aa₃
uezteg heueres: inertia U₃
hibat (eýteni) vö. ejteni
hideg: algor, frigus A₆
high, vekony: subtilis Bb₂
himlő: lentigo O₂ [vö. szél
het zakj zel (olv. északi szél?)
heűsegh: aestus, calor I₂
hýmpto (seker) vö. szekér
el hintený: spargere Aa₂
ki hirdetni: publicare
hires: memorandum P₄
hires neues: memorabilis P₄
hiripeleő: l. lehelő
hirneű: laus O₁
hirtelen: repentinus X₂
hinni: sentire Z₂
el hidgied: certum habe D₇
hit (vallas) vö. vallás
el hitetés: persuasio T₁
hitető l. el altato, chýalard
hizelkedes: illecebra, illecebro-
sus M₁
hizelkedes, tettetes czúfsag: iro-
nia, spott N₁
hizelkedeo: parasitus S₁
hizelkedeő l. *udvar hazuga*
hýúsagh l. *hazúgsag*
tarka hüz: linx O₃
haioz (?) hioz: linx O₃
ho (harmat) vö. harmat
ho (köz) vö. köz
hobozni [!]: horrere L₃
hod, uidra: lutra, ein otter P
meg hodolni: subiugare Bb₁
mivel hogj: quandoquidem U₃
hoker: carnifex D₄
holna (allia) vö. alj
holnap után: perendie S₄
*homalý: tenebrae: Cc*₁
homalj: caligo D₂
homalioskodni: caligare D₂
homaliosodný: caligere D₂
homlitani: propagare U₁
homp gal: gleba, est durus ces-
pes, frustum terrae K₄ [Minda-
kettő székelý tájszó]
hop vö. mester
horczogni [!]: ronchos ducere naso
*X*₄ [Ilyen alakban nem isme-
őzűe hordas: collatio E₂ [retes]

hatúanos *hordó*: vas sexagenarium
 zek *hordozo*: *lecticarius* O₁ [Dd₁
horgas vö. dögyenyeg l. fel
horgas (niaku) vö. nyak
 elő *horgat* (kaza) vö. kasza
horog vagj tőke a' kiuel az halot
 fel tamaztiak: amites sunt sti-
 pites quibus aucupes utuntur A₇
horúat: Illirýus M₁
horvát vö. ország
hostat: proastinum, ein vorstat T₈
hostatt: suburbium Bb₂
hotar (öriző) vö. határ
 keueset *hoz* az könyhara *parvum*
facit ad farinam I₅
hoz l. szwl
hozzu: prolixus T₈
 ala *hozas*: devectio G₃
 alahozni: detrahere G₃
hozza vö. vetes
hőrcziek: gurgulio, ein kornwibel,
 est vermis nascens in fructu L₁
hőrcziók: melis P₄
 kaza *hugý*: Orion R₃
 kaza *húgja*: Urion, orion Dd₈
 [Ily alakban ismeretlen]
hugios (czierep) vö. cserép
huniar: l. fa moha
 hedegw *hur*: chorda F₃
hurka vel gömböcz: *apexubo* [!] B₁
huros (madar) vö. madár
hus (hogio) vö. hagyó
 az ki halotnal [v. halotual?] ada-
 kozik nies [!] *hust*: *visceracio*,
qui crudas carnes distribuit Dd₆
 egy hean *húz*: undeviginti Dd₇
huzalkodot l. serdwt
húelk, asag uj, közepső, nevetlen,
 kýczin [az ujjak nevei sorban]
hüveljk: *pollex* T₄ [T₄

Idő után: *ex intervallo* N₁ suc-
 cesu [!] aetatis Bb₂
igaz (szabasu) vö. szabású
igazamis [olv. igazánn is?] mon-
 dom: *nec iniuria* M₃
igazgatný: moderare P₆ regere X₂
igazgató, biro: gubernator L₁
igassag vö. szerető
igen: apprimere, valde B₂
igierny l. aianlaný
 meg *igezný*: fascinare I₅
ügiekezem: enitor I₁
igiekezný: petere T₁ l. azon lenni
igiekezet, tanolas, zeretet: studium
 meg *iedet*: perterritus T₁ [Bb₁
iedezni l. felni
 el *ýezteni*: *detertere* G₃
Jeztketetlen: imperterritus M₁
illat vö. áruló
illatozas: odoratus R₁
ellendő [!]: dignus G₄
illendő: accommodatus A₃ consen-
 taneus F₁ conveniens F₂ aptus
 nem *illendő*: dispar H₁ [B₂
 nem *illeni*: discrepare H₁
illettetes: affectus A₅
 nem *illik*: *discrepat* H₁
balúánymadas: idololatria L
Inak, in: nervus Q₂
imeg: interula N₁
inas: adolescens A₄
Inas, felserdwt inas: pubeta,
 adolescens M₂
inas coraba: adolescentia, iugend
Indiay: *Gangaridus* [!] K₂ [A₄
indit: *impellit* M₁
inditani: censere
 fel *inditas*, ingerlő, kizlelny: *irri-*
tamentum, incitabulum N₂
 fel *indítom*, fel gierieztem [!] kiz-
 letem [!]: *irrito* N₂
 fold *indulas*: *tremor terris* [!] Cc₅
indulat: effectus H₃
Indulatth: zelus Ee₁
indulok l. iarok
 az bór *ing* az ki az ember mellien
 vagion: *undulata vestis* Dd₇
 szór *ing*: *cilicium* D₇

ingerleni: irritare N₂
Inj l. száý
Integetni: nutare Q₄
inteny, gioúotni: illicere, an sich ziehen, zu locken M₁
ipa: socer Aa₁
iras: stilus Aa₄
 kezi *iras*: chirographus D₈
 Az regieknek *írasok* vagj építések aut peldaiok, munkaiok: monumentum P₇
irigý: emulátor [olv. aemulátor]
 meg *irni*: sermocinari [!] Z₂ [I₁
 meg *irný*, követný, be[le?] foglalný: circumvectare D₈
iro (deák) vö. deák
 kep *iro*: pictor T₂
 kep *ero* [!]: pictor T₂
 landor *ispan* [!]: comes platinus [!] [E₃
isten (taia) vö. fa
isten (szakala) vö. szakál
 erdei *isten*: faunus I₅
 erdey *Isten*: Faunus I₃ I₅
 mezei vagy erdei *isten*: Pan S₁
 az poganok *Istene*: gentium deus
istentelenség: illicitus M₁ [K₃
istrang: urda [?] Dd₈
iszak: mantica P₃
izoniu: abominabilis A₂
izoniusag: abominatio, verschmähung A₂
izonyu: detestabilis G₃ [L₃
izoniú vel retten[e]tes: horribilis
izoniusagh, fajtalansagh: nefas A₁
itelő vö. bíró
ythelő (zék) vö. szék
iz: articulus B₄ *Junctura* N₃
izetlen: ieiunus (per metaph.) L₄
 insulsus M₄
Jambor: iustus N₃ vö. erkölcs
Jamborsagos l. Emberseges
jaras, forgas: meatus, transitus P₄
 előtte *jarný*: precurrere T₆
 kwol *jarny* [!]: euagari, evagor, extravagor I₂ [I₂
Jarok, boljgo [!], teueljgek: error
iarok, indulok: feror I₆
iatek: ludus P₁ *lusus* P₁ scena y₃

Jatekos: scenicus y₃ histrio L₃
 harstos *iatek* [azaz házszartos j.]
Jazolý: presepe T₇ [l. kocka
Jazolý (karo) vö. karó
Jaszúasar: Jasides, civitas in Moldavia Dd₄
jauor (fa) vö. fa
Jegh (eziap) vö. csap
iel: specimen, imago Aa₂
jelenes, jöuendőles: oraculum R₃
jeleneseg: index M₂
ielenteni: indicere M₂
ieles l. nagý
ielenteni: portendere T₅
io: habilis L₁ vö. beszéd, elméjű
 igen *io*: potissimus T₄
iobb: potior T₄
iöl: commodus E₃ l. zepen
 megjobbitani: emendare H₄
iöl teuő: benignus C₃
iovalni: probare T₈
ioualni, ioua hadi [!]: approbare B₂
Jövedelem: proventus U₁
jöuendőles: astrologia C₁ l. jelenés
jöuendőlteni: divinare H₂
jöuendő (mondo) vö. mondo
joueüeniý: alieni generis
jöwewený: advena A₄
johar (fa) vö. fa
 ezedbe iut megh: olim inde memin-
 neris R₂ [riam X₁
 ezebe iutatny: redigere in memo-
 ritni: accidit, contigit F₂
 az török hadal iútót magyar or-
 zaghöz: Turea bello potitus est
 hungariam T₄

kajla l. konia
kakas (szakall) vö. szakál
kakuk: cuculus G₁
kakuk (fw) vö. fű
 terd *kalacz*: poples T₄
kalan vö. tarto
kalapos (süeg) vö. süveg
kaliba, koliba: verruca Dd₃ [Ér-
 dekes félreértés. A verruca-hoz
 az első kéz beírta: fekel. A
 második bejegyző ezt fekö-hely-

- nek értette s kijavította *fekelj*
ats koliba, kaliba-ra.]
- kalika* [olv. kalitka]: *cavea*, est
locus ubi aves et alia animalia
includuntur D₅
- kalmar*: *emptor* H₄
- kalna*: *ramus* X₁ [Csángó-székely
tájszó.]
- camaratzka*: *cella*, *parva camera*
kamsa: *humerales* L₃ [D₆]
- kanczial*: *strabo* Ha₄
- kapa*: *sarcula* y₂
- kapas* vö. fáradt
- kapas*, *vinceler*: *vinitor* Dd₅
- kemen kapas*: *acer rusticus* A₃
- meg kapni* vagy *ragadni*: *com-*
prendere F₁
- kaponia* l. *agia*
- eb kapor*: *amarusca* (?) A₂
- vad kapozta*: *brassea*, *koel* D₁
- kapta*: *crepida* F₄
- kapu* (elej) vö. elei
- kar*, *karuallas*: *incommodum* M₂
- karij* [!]: *brachium*, *lacertus* D₁
- karija* embernek: *lacertus* N₄
- karhozni*, *sententiazni*: *damnare*
G₁ [D₃]
- uas karika*: *cantus*, est *pars rotae*
caró, *raro*: *herodius est rapacis-*
sima avis, *ein blaufussz* L₂
[Baranyai tájszó, nem az első
kéz bejegyzése]
- karo*: *vallus* Cc₃
- karo*, *giaka*: *sudes* Bb₂
- Jazoly karo*: *vacerra* Cc₃ [Sehol!]
- zöldő karo*: *ridica* X₃
- kározas*: *vallatio* Cc₂
- draga carpit*: — ? F₃
- karr*: *strages* Aa₄
- kassai* vö. rózsa
- kaza* (húgja) vö. hugy
- elő horgat kaza*, *soró*: *fals pro-*
ris kasa: *oriza* R₃ [curva T₃]
- kazalni*, *aratni*: *falcare*, *metere* I₄
- katang* (koro) vö. kóró
- kazdag*: *copiosus* F₃
- meg kazdagítani*: *locupletari* O₄
- kazdagsag*: *copia* F₂
- kecziegetni* (?): *deligere* G₂
- herelt keczke*: *caper* D₄
- vad keczke*: *capra* D₄
- kizj keczke* [!]: *capella*, *parva*
kedű: *favor* I₅ [capra D₄]
- mor kedű* [!]: *importunitas*, un-
bescheidenheit, *ungestiemikeit*
M₁ [Ismeretlen]
- kedue ellen*: *invitus* N₁
- kedue zerint*: *victor* [!] Dd₄ vö. él
- kedves*: *iucundus* N₃
- kedűes*, *zep*: *facetus*, *hoffich* I₄
- keduesen*: *grate* K₄
- keduesseg*: *gratitudo* K₄
- kedvetlen*: *acaris* [!] H₃
- kedueznij*: *favere* I₅
- kegielmes*: *propitius* U₁
- kegiess*: *amoenus* H₇
- kegyes*: *inclita* M₂
- kegietlen*: *asper* B₄
- kegietlenseg*: *sevitia* Z₃
- kegietlenül*: *immane* M₁
- kehelj*: *calix* D₂
- almas kek*: *glaucus* K₄
- kelevenij*: — (A táblán)
- kellemes*: *dignus*, *competens* G₄
- fel kelni* l. *ki tetnj*
- swtő kemencze*: *clibanus*, *fornax* E₁
- kemenj*: *acer* H₃
- kemenij*: *acer*, *fortis*
- kemen* vö. *kapás*
- kemenseg*: *severitas* Z₃ [tas K₄]
- kemenseg*, *tokelletesseg* [!]: *gravi-*
az tengeren valo kemenseg, *mikor*
fel törík: *collum mellé írva* =
callus, *callum* E₂ [vö. *kezed*
feltörése]
- kemleni* l. *keserteni*
- kemlő*, *kesertő*: *explorator* I₄
- ken* (kő) vö. kő
- kender szem* vö. madár
- boros kenier*: *vipa* [!] Dd₅
- kemenj* *koúaszú kenjer*: *artocrea*,
cibus ex pane et carne pistus,
ein paster [B₄]
- kencz* vö. *tarto*
- kep(-ero)*, *kep(-iro)* vö. *író*
- kepe*: *salarium* y₁

- kepes* zerint [!]: probabiliter T₈
vadazo kepp: venabulum Dd₂ [vö.
kép: venabulum, jägerspiess
keptelen: absurdus A₃ [NySz.]
keregh: caudez D₅
kerek vö. gardon
kerek (fentő) vö. fentő
kerek, kerek: citus, velox, vivax,
 agilis, gerad D₈
kereksegh: orbis B₃
keress: Crisius, aqua F₄
keres: Crisoroas bb₁
kereses l. űldőzes
keresgetni, ozze gyűyteny: colli-
 gere E₂
kereskedes: mercatura P₅
kereskedni: venari Dd₂
kereskedő: mercator P₅ questor [!]
kerezt vö. út [M₄
kerhetetlen: inexorabilis M₃
kerkedekenj: arrogans B₃
kerkedeken: insolens M₄
kerkedekenek: thrasones Cc₅
kerkedekenjek: trasones gg₆
kerkedekenjseg: insolentia, super-
kerni: exorare I₃ [bia M₄
ki kerni l. zeretni
kerőt (ragnj) vö. rágni
porgolat kert: sepes Z₂
lator kertt: vallum, ein holwerk
 Cc₈ (vö. Murm. 302)
kerteszt: hortulanus L₃
kerti: hortensis L₃
keseres io kezvlettel: pompa T₄
keserő: amarus A₆
kez: paratus S₁ [nia T₈
kez mindenre: promptus ad om-
keszen: prompte T₈
magat kezíteni: componere se E₄
keztelen: imparatus, unbereit M₁
kesztjő: chirotheca D₈
hozza kezőlni: accingere A₃
ketelek l. nyalab
ketseghen vö. eses
kettős, ketseges: didimus, geminus,
 dubius G₄
kettőstetnj: ingeminare M₃
keűelj: elatus H₄
- keűelj*: insolens M₄ [pere Bb₃
kezdeni, fogadny, mwelnj: susci-
kezes: fideiussor I₆ praebita T₅
kezi vö. fájdalom, írás, paizs
kezkenő: sudarium Bb₂
kezkenődnj: comare, splendere E₃
 [Sehol sincs meg.]
kez (forditas) vö. fordítás
kez (boka) vö. boka
kezes vö. lenni
balog kező: scaevola y₃
kezdet (dolog) vö. dolog
kizj (keczke) vö. kecske
kijczin l. hűelk
szarvas kegio: cerastes, est ser-
 pens cornuus D₆
tarka kegio: cencris D₆
zomak kegio: coluber E₂ [PP.-nál
 zomok kigyó]
vekonj hozzu tarka kegio: scitale
kiki: quisquis U₄ [y₄
ayto klenczj: pessilus, pessulus T₁
killieb l. mezzeb
kiralyi (szek) vö. szék
kis vö. kosár, tekenyő
kesertenj: experiri I₃
kesertenj, kemleni: explorare
 meg *kisertetet* [!]: expertus I₃
 meg *kesertettem*: expertus sum I₃
kesertő l. kemlő
kizlelnj: irritare N₂ [Székely tájszó]
kizletem l. fel indítom
munkat keua[n]: defert laborem A₄
kiuanatos: avidus C₁
kevanni: appetere B₂
kevanság: appetitio B₂
keuannj: l. zeretni
keuanok: requiro F₁
igen keuannj: affectare H₅
keuanos [!]: cupidus, avarus F₄
keuansag: ambitio A₇
keuansagh: votum Dd₇ impetus M₁
 illecebra M₁ [brosus M₁
keuansagos, giőniőrwseges: illece-
klastrom: cenobium D₆
clastrom: monasterium P₇
koborlanj: diripere H₁
koczka vö. tábla

- koczká* aúagj harstos iatek: *tala-*
kochj: carrus D₄ [rium Bb₄
choh, koh: scoria est purgamentum
 et sordes metallorum y₄
kolbaz vö. töltő
kolbasz: botulus, ein blutwurst D₁
kolchjar: acalculus A₃
koléziar: clavicularius E₁
komlo: humulus, lupulus L₃
kómló: lupulus P₁
komor: torvus Cc₄
konkolj: zizania Ee₁
kopacz: scobs [!] y₄
kopassag: alopetia A₆
 (hal) *kopoltjua* vö. hal
 (inas) *coraba* vö. inas
korcziona: taberna Bb₄
korman: gubernaculum navis E₁
koro vö. bogacé
katang koro: solisequium Aa₁
korona: diadema G₃
korpa, tok: siliqua Z₃
corpazo: satyricus y₃
corpazo (beszed) vö. beszéd
korsag: epilepsia P₁
kos: aries B₃
kosar: corbis F₃
kis kosar: canistellum D₃
lud kosar: cerotostium (?) D₆
 [Csak Czucz.-Fog.-nál]
meh kosar: alverium A₆
kosarr, karosniu (?): sporta, ein
kozorú: corona F₃ [korp Aa₃
koúa: silex L₃
koúacz (wlő) vö. ülő
kő (bantas) vö. bantas
kő (esső) vö. eső
kő (zall) vö. szál [lus C₄
 hasadot *keő* vagy poronio: bibu-
 ken *kő*: sulphur Bb₃
 maruan *kő*: marmor P₃ [K₁
 meny wtő *keő*, menyko [!]: fulmen
 poronio *kő*: bibile (?), bibulus (?)
 [Ismeretlen]
proba kő: lidius lapis O₃
kőből vö. véka
kőd: nubes Q₃
kőkeny: acatia H₃
- kőkőrczien*: vaccinium [!] Cc₃
köldök: umbilicus Dd₆
keőliök, kőliök: catellus, catulus D₅
kőlönte: piscis capitosus T₃ [Szé-
 kely tájszó]
költeni, hanni, vetni: expendere I₃
kőlű: trapetum Cc₅
kómeny: feniculum I₅
kóny (arulo) vö. áruló
kőniek: cubitus, ein ellenbogen F₄
kőniöröggy erettem, vagy zoly: in-
 tercede pro me N₁
kőniörögös [!]: preces (v. precis-
 sor ?) T₅
kőniörölny: propitiare U₁
kőzkőpő: ardelio B₃
 valami barom *kőröm*: ungula Dd₇
 vak *kőröm*: scaber unguis y₃
keres (ffa) vö. fa
 vad *körtőuelj*: — ? B₂
keősseg: respublica X₃
kősdöntő, *kősdöntjw*: monile P₇
kőzónet: gratia K₄
kőzwenj l. kézi fájdalom
keőtel l. szóuendek
kőtel: funis K₁
 fel bonthatatlan *kőtel*: foedus
 initum I₅
kőteles: alligatus A₆
kotelezni [!], meg [a]kadni: impli-
 care, inwickelen M₁
eleőkötő: caesilium (2-szer is!)
kőtő fők l. fők [D₇ L
kőny (hal) vö. hal
köz: communis
köz, ho *köz*: intercapedo, spatium,
 distantia N₁ [ho köz Cal.-nál is]
köz-(kőpw) vö. köpű
 ho *köz*: interlunium N₁ [Cal.-nál is]
idő köz: capedo D₃
vdő köz: intervallum N₁
kő fal közé: pomerium T₄
kőzepső l. hüelk
közönseges: publicus U₂
közönsegesen: publice U₂
közösleg [!]: obnixus Q₄
 (egimas) *kőzöt* vö. egymás
kouer: crassus, pinguis F₃ l. igienes

kőver: adeps, pinguedo A₄
kőves vö. út
valaminek követéie: assecla B₄
következendo: insequens M₄
követnj: insequi M₄
közep leüelw (fw) vö. fű
kozep (uj) vö. ujj
kuffar: propola U₁
chiatornas kut: fons, canalis I₈
küvllő: merops P₅ [MA.-nál is]
küvlemb: dissimilis H₁
küvlomb: dispar H₁
küvlomben: alioqui A₆
küvlombózes: differentia G₄
küvrth: lituus O₄ tibia Cc₈
küvszób l. kýseb
küvzdeni: altercari H₆
küvzdenj, tusakodni: luctari P₁
küvzdes: palestra
küvzdő athleta
küvzdöm: paleo [!] R₄

láb (feje) vö. fő
fa lab: calapodium [!] E₂
labas vö. barom
tekert labú: scaurus y₃ [Ismeretlen]
laboda: atriplex G₁
lag: lentus, piger O₂
lagiulás: indulgentia M₂
egiedwl valo lakas: solitudo Aa₁
eztendőben egjzer io lakas: solen-
nes epulae, quasi solo anno Aa₁
lakatth: claustrum E₁
egiedwl akar lakni maganak: soli-
tudinem non fugit Aa₁
kazdag lakodalom: opiper R₂
lakodalom: comesatio E₃
lakos: incola M₂
landor (ispan) vö. ispán
langh, giuladas, lobbanas: flamma I₇
lizt langh: ardor est pinguedo vel
genus frumenti, blumen von
meel oder speltz A₄
lyzth langa: ador, farina subtilis B₃
lankatth: lassus, fatigatus O₁
lappanghanj, búdoklanj: latere O₁
zoro lapat, rosta: vannus Cc₃
lapi: lappa O₁

lapoczka: scapula I₃
lassan lassan: sensim, paulatim Z₂
lassu vö. beszéd
lassudni: languere N₄
meglatni: conspiciere F₁
lator (kerth) vö. kert
lator, ektelen: obscenus Q₄
latorsagbol: ex ingenio malo M₃
latorsag: flagitium I₇
lattatik: spectatur Aa₂
eb legj: tabanus Bb₄
leheleő vel hiripeleő: asmaticus
 B₄ [Vö. Tájsz. Hiritel, három-
 széki székelj tájszó. Aranyos-
 széki hirpítel]
lelek (veztes) vö. vesztés.
lelkednek (etele) vö. étel
lengiel vö. ország
azon lenni, igiekeznj: instare M₄
felsőb lennj: excellere I₃
jelen lenni l. haználnj
kezes lennj: fideiubere, fidem pro
 aliquo dare I₆
segetseggel lenni: conferre E₄
segetseggel lennj: iuvare, subve-
 nire, conferre N₃
tavol lenni: carere D₄
tavol lennj: vacare Cc₈
io zandekal lenni: sentire Z₂
lepedő l. főre valo fatiol
lepen (hal) vö. hal
az ökörnek lepenieie az nyakan:
palcarium R₄
hatra lepes: cespitatio D₂
lepp: favus, mel in cera I₅
leseskedelő, czialard: insidiosus M₄
leseskedni: insidiari M₄
giermekke lezen: repuerascit X₃
letnek: vicia Dd₄ [= lednek]
level vö. szerző
menedek level: quitantia M₄
örökseg leüel: privilegium T₇
szőlő level: pampinus S₂
levelet vö. szerzeni
libecz [!] terraneola (?) Cc₂
lüget: saltus y₂ [ilyen alakban
lik: porus T₅ [ismeretlen]
lizt (lang) vö. láng

lo (bogar) vö. bogár
lo (daras) vö. darázs
lo (hajto) vö. hajtó
lo (ham) vö. hám
lo (minta) vö. menta
lo (tetw) vö. tetű
io futo lo: veredus, equus laboriosus Dd₂
men lo: admissarius A₄
lo patko: solea Aa₁
zent mihalj loua: capulus, etiam est lectus in quo mortui deferuntur D₄ subtalaris Bb₂ sandapila, *santa pila* [!] I₂
szent mihalj lova: feretrum I₆
fel lobban: flammam concipit E₄
lobbanas l. langh
lobbanni, filelni [vö. fülel]: micare, splendere
lo here (fw) vö. fű [P₅]
lokolnj, meglokolnj valamiről: luere, purgare, persolvere P₁
lokolok [!]: plector T₃
lokkoltatni: plecto T₃
lomb vel olto agg: talea
el lopot A₂
lot: uncia Dd₆
feguerbe fel öltöztetet louagos [!] *eques a calce ad verticem usque armatus* D₅
lovasz: agaso A₅
louaz: equiso, magister equorum I₁
meg lött [?]: exhaustus, erschopft, kraftlosz I₃
lud: auca, anser; ein ganz C₁
lud (kosar) vö. kosár

eiel Jaro madar: noctua Q₂
faczan Madar: phasianus T₁
huos madar: questula [olv. quiscula!] vö. bincz: quiscula
kender szem madar: canapus D₃ [Ismeretlen]
szarnias madar: ales A₆
tarka barka madarak: pictae volucres T₂
torkos madar, sas a nagj fele: vultur Dd₈ [Ismeretlen]

uizi madar: morfea [?] P₇
vizben lako madar: cipselli D₈
madár fogo vö. ember
barazk magh: nucleus Q₃
fenő magh: granum viniperi [igy] [K₄]
maga vö. gondolva
magas: arduus B₃
maganak (valo) vö. való
magiar vö. ének, ország
magiarazas, fejtegetes: explicatio
magiarazat: explanatio I₃ [I₄]
magiaraznj l. ki mondanj
meg magiarazni: definire G₂
meg magiaraznj: manifestare
meg magiarazni, eleibe adni: prodere, tradere, F₈
magjaro: commentarius E₃
maid mind: plerumque T₃
maiom: cercopitecus D₆
Maior: predium T₆, villa Dd₅
maios gombocz: lucanica O₄
maios: alliatum A₆ [A szótárakban kaszásle]
makkos (fa) vö. fa
malua: hibiscus L₂
meg maradni: permanere S₄
tökellelesen meg maradni: constare F₁
meg maradny: perseverare T₁
meg maradas auagj lakas: mansio
maradek: lipsanum [!] O₃ [P₃]
maradekj valaki [nek]: proles T₈
be zoritot marok az az főűeny: manus restricta X₃
meg maratt: superstes Bb₃
marczona (seregh) vö. sereg
marha (veud) vö. vevő
Maros: Marusius dd₇ Marisus P₃
marvan (kő) vö. kő
(fele)-mas vö. fele
meg maslom: muto P₈
masik (attjam) vö. atya
matola: alatum [igy] A₆₂
maz: gypsum K₃
mazz [!]: molibditis, P₇ [Sehol!]
 [PP.-nál gelét, Fin.-nál: ólom-
mázas: gipsata K₃ [tajt]
maznj l. menni Z₂

fwlbbe mazo: *multipeda* P₈
meczi l. *ekesiti*
 el *mecczeni*: *attondere* C₁
 pozto *mető*: *pannicida* S₁
 war *megie*: *comitatus* E₃
 amaz *birtokaba megiek*: *subibo*
     imperio illius Bb₁
 utanna *megiek*: *consequor* F₁
meh (kosar) vö. *kosár*
 here *meh*: *fucus*, ein *wespe*, est
     animal maius ape non melli-
     ficans, sed aliorum mel come-
     dens K₁
meleg: *apricus, calidus* B₂
melleg vö. *csillag*
mellette: *pone* T₄ *iuxta* Z₁
meltatlan: *iniuste* M₄
melto: *dignus* G₄
mellieztenj: *deglubere* K₄
meltosagh, nagysag: *baro nobilis*
men vö. *ló* [C₃]
menedek vö. *levél*
menes (paztor) vö. *pásztor*
menni, mazny: *serpere* Z₂ l. *folni*
birtokaba mennj: *subire* Bb₁
 el *mennj*: *facessere, cum desiderio*
     facere vel cessare vel recedere I₄
mellette el menni: *preter ire* T₇
geredere (?) *menni*: *deflorare,*
     virginitate privare G₂
elő menetel: *incrementum* M₂
menta l. *lo minta*
menj (dörges) vö. *dörgés*
menj (fa) vö. *fa*
menj (hal) vö. *hal*
menj: *nurus* Q₃
menje: *nurus* Q₄
meniecske: *iuenta* N₃
meniet: *martes* P₃ *viverra* Dd₆
menjet (?) *stellio* [!] Aa₃
meniezet: *lacunar* N₄
menjyre: *quatenus* U₃
menj (azzonj) vö. *asszony*
menj wtő (keő) vö. *kő*
mennj: *ire, tendere* Cc₁
menniei vö. *csillag*
merni: *metiri* P₅
meredek: *abrupta* A₂ *arduus* B₃

meregh: *virus* Dd₆ *tabes* Bb₄
merhetetlen: *imensus* M₁
erezkedeő merigj: *apostema est*
     dura collectio humorum B₁
merő: *solidus* Aa₁
merő (aranibol) vö. *arany*
merő (niakw) vö. *nyak*
mert quippe, quia U₄
mertekletetes [olv. *mértékletes*]:
     parcus S₁
etel italban való mertekletesseg,
     testere valo gondviseles: dieta
mertek, font: libra O₃ [G₄]
mertek: congius F₁
mertekletlenseg: intemperantia N₁
 el *merőlni: immergere* M₁
mesde [!]: *antes* B₁ [= *mesgye*]
mester: professor T₈
haios mester: nauclerus Q₁
naúas mester: praefectus classis E₁
hop mester: antistes B₁ [I₆]
Hopp mester: presul T₇
mester (ember) vö. *ember*
mesterseg: disciplina, doctrina H₁
metsz, mető l. *meccz*
metely: contagio F₂
nad mez: saccarum y₁
mëz: cementum D₆
mezge: alburnum A₆₂
mező: ager A₅ *rus* y₁
ctiegly mező: cuneatus ager F₄
haznos mező pratum T₅
mezzeb, töbire, killieb: latius O₁
mezei vö. *pücsök*
mezei (aska) vö. *áska*
mezeő (varas) vö. *város*
mihelth: simulatque Z₄
mikor el *ueti az barom az fiat:*
     abortio A₂
minden (napi) vö. *napi*
 az *attiatol marat minden: patri-*
     monium S₂
mindenestől aut szinte: omnino R₂
lo minta: calamintha D₂
mod l. *gond*
mirtgy l. *merigj*
földj mogjoro: apium est nomen
     herbe, eppich B₁

moh: avidus C₁ vorax Dd₇
moha az fanak: lanugo N₄
fa moha, huniar: muscus P₈
mohsagh: voracitas Dd₇
mondanij: censere D₆
mondani: urgere (alias) Dd₈
ki mondanij, magiarazni: explanare
ký mondanij: promulgare U₁ [I₃
jõuendõ mondo: astrologus O₁
mondola: amygdalus, ein mandel-
 baum A₇
harang monij: *clipella* [de utána
veti: *dubium est hoc apud me*
 E₁, *ropalum* [!] X₄
harang monj: — (A táblán)
tengeri tik monij: *marina ovis* P₃
monjaro (hagjma) vö. hagyma
mor (kedw) vö. kedv
mordaly: sicarius [!] Z₃
morczany [v. *marczany*?]: mutire
 P₈ [A NySz. az *r*-es alakot meg-
 kérdőjelezi. Itt az *r*-hez nem
 férhet kétség.]
morsolható: *fricabilis* K₁
moslek: *quisquilia* U₄
mosthoha vö. apa, anya
meg mozditani: *labefactare* N₄
mozgatni l. forgatni
mozgas: *motus* P₇
mosar: *mortarium* P₇
el múltj l. el enieznj
munka: *opera* R₂
munka tehető vö. ember
munka, törekedes: *labor* N₄
munkalkodnj, törekedni: *elaborare*
munkas: *operosus* R₂ [H₄
muskotalj (zold) vö. szőlő
mutato (ujod) vö. ujj
mű: *opus* R₃
alczj mű: *achitectura* B₂
műelny l. kezdeni
műes (ember) vö. ember

nad: *calamus* D₂
nad (mez) vö. méz
nadas: *cannetum* D₃
nadi (bika) vö. bika
nagj: *crassus* F₃ vö. úr

nagj, öreg, nehéz: *provectus* U₁
nagj, ieles, zep, fő: *solennis* Aa₁
nagyságh l. méltóság
dolog tevő nap: *dies profestus* I₁
dolog tevo nap: *profastus* [!] I₆
nap eseti (zél) vö. szél
nap keleti (zél) vö. szél
nap nyugoti (zél) vö. szél
minden napi [!] *menstruus* P₅
naranéz l. birs alma
narancz (fa) vö. fa
natha: *catarrus* D₅
naúa: *classis* E₁ [Megvan MA. és
 PP.-nál]
nauas (mester) vö. mester
nedűes: *humidus* L₃
negedes: *petulans* T₁
negedeskednj: *adfectare* A₄
negj vö. szegű
negj loúú (zeker) vö. szekér
nehéz l. nagj
nehezen: *egre* H₄
nehezelek: *succenseo* Bb₂
 a kj az úránál *küül* giakorta lako-
 zik: *caenipeta*, D₆ Vö. asszony
szórnel küül l. sima
nem l. rend
nemes vö. erkölcs [I₃
nemesseg: *excellencia*, obertreffung
nemz l. szwl
nemzet: *familia* I₄
idegen nep: *barbarus* C₃
edes haza nepet: *nepotes* Q₂
nevetlen (uj) l. hüelk
neznj: *pertinere* [!]
 által *neznj* l. ezebe uennj
nező: *spectator* Aa₂
nező (hely) vö. hely
egbe nezeő: *astrologus* C₁
nozpolia: *mespilus* P₅
niaias: *affabilis* A₅ vö. ember
nijaias: *blandus* C₄ *festius* I₆
nijaiassag: *festivitas* I₆
najjassag: *conversatio* F₂
nijaiassag: *consociatio* F₁
nijaiassag, edeseg (in sermone) co-
 mitas E₃
niak: *cervix* D₇

hurezolni *niakon* kötve: triumphare Cc₇
niakra főre vö. vetni
 horgos *niaku*: *vanellus* Dd₁ [Ismeretlen]
 merő *niakw*: *tenaculus* Cc₁
nial l. pökes
nijarlo (ház) vö. ház
nias: veru Dd₃
fa nias: veru *colurnum* Dd₃ E₂
 mogiario fabol czinalt *nias* [!]:
   veru *colurnum* E₂
naualia: contagio F₂
nieges: gemitus K₃
 eb *nyelw*: *chiroglossa* [olv. cynoglossa] D₈
 ekes *nielwö*: disertus, doctus, eloquens, sapiens H₁
niereseg: palma, premium victorie R₄ preda T₆
nierni: proficere T₈
 meg *nierny*: recuperare X₁
niertes: victor Dd₄
fa niesö: frondator K₁
nylat vö. vetni [O₁
 ki *nylatkozni*: laxare (*aliquando*)
 ki *nylatkoztatni*: detegere G₃
 kj *nylatkoztatni*: recludere X₁
nyir (fa), *nyir*-(fa) vö. fa
nyirö: rasor X₁
 utat *nyttanj*: aperire P₈
niomni: coercere E₂
 meg *niomni*: premere T₆
 pecziet *niomo*: sigillum Z₃
nyomodnj: concubare T₁ [Háromszéki tájszó l. Tsz.]
niomor: clades, strages D₈
niomorusagh: erumna I₂
niomorusag: naufragium (alias) Q₁
niozolio (azzonj) vö. asszony
nyögés l. nieges.
niughatatlan: importunus M₄
niugogial kevese: pausare, requiescere S₃
 el *niöytozot*: prostratus U₁
niuzas, foztas: *expilatio* I₃
nyg, az melj az pisen laban vagion:
   plica? plicatura T₃ [Szekely

tájszó, vö. Tsz. csak Kiss Mihály adata ismeri ezt a jelentését]
nyüg, az melj az pisen labara akad, Az mi az pisen labara akad: *tricae* Cc₆
niügh: compes E₃

oczmanlani: maculare, deturpare
oda: istuc, illuc N₃ [M₄
fa odua: *specus arboris* Aa₂
oduas: cauus D₆ [animus T₆
zwem ogga [?] vala: *praesagiebat*
ohajytanj: aspirare B₄
ohaitani: spirare Aa₂
ok, bizonsag: argumentum B₃
alkolmas okk: *causa probabilis* T₈
okos, raüaz: versutus Dd₃
okoskodas: ratiocinatio U₄
oktalan vö. vad
oktalanul l. bolondul
 vad *olaj* (fa) vö. fa
olaz vö. orzag
dizno oll: suarium Bb₁
dysno ol: porcistetum T₅
old, l. ogga
oldal: latus O₁
 meg *odoznj*: piare, purgare T₂
 meg *odozni* bünböl: expiare I₃
oltalmazni, megtartani: tueor Cc₇
   munire P₈
otalmazo: patronus S₂
otalom: munimen P₈ patrocinium,
   defensio S₂ refugium X₂
oltanj: inserere M₄
oltar: fanum I₅
oltar (zentseg) vö. szentség
oltatot: insitus M₄
olto (agg) vö. ág
oltouan, oltovanj: ramus Bb₃
elolvadni, el áznj: *diffluere* G₄
oluada (allat) vö. állat
oluasok l. bocziatok
olwasthani [!]: liquare O₃
omlas: ruina X₄
ondok, rut, ektelen: sordidus Aa₂
ondoksag: sordes Aa₂
feier onn: stannum Aa₃

fekete onn: plumbum T₃
 onzollak: obtestor, precor, R₁
 ontok: subtegere Bb₂
 orcza, all: maxilla P₄
 Eb orcza: kyopes [?] N₃
 gjenge orcza: —
 ordas: l. sarga
 sereg orra: acies [Jegyzet: acie [!]
 tulajdi [!] wlközet] A₃
 az serog orraban (eset el) vö.
 orso: pensum [!] S₄ [elesik
 orzag (úta) vö. út
 ados orzag: provincia U₁ [Schol
 sincs meg]
 chjeh orszagh: Bohemia C₄
 Francia orszagh: Gallia K₂
 horvat orszagh: Croatia F₄
 lengiel orzag: Polonia T₄
 magyar orszagh: Pannonia S₁
 olaz orzag: Italia N₃ [nia y₄
 tot orzag: Dalmatia G₁ Sclauo-
 ostombok [!], ostoba: stupidus Bb₁
 [Schol sem fordul elő]
 ostor: mastix, flagellum P₃ scu-
 ostor menj (ffa) vö. fa [tica y₄
 ostromlas: insultus, invasio, ag-
 ozlop: columna E₂ [gressio M₄
 oztan: preterea T₇
 abrak ozto: pabulator R₄. [P₅
 osonnja: merenda, ein mittag essen

ôkôr: taurus Bb₄
 ôkôr, bika: bubalus, bos D₁
 olj ôkôr kj nem hagia magat az
 iaromba fognj: detrectans bos G₃
 ôkôrnek (lepenieie) vö. lepenye
 ôkôr nyelw (fw) vö. fű
 ôkôr zem: trochilo [!] Cc₇
 eôkôr szem: aesalon I₂ [PP.-nál:
 ölyv, kánya] l. wrge
 konia ôkôr, buta, kajla: camurus
 ôl: orgea [!] R₃ [bos D₃
 ôletes: amplexus A₇
 ôletes, öleből [?] complexio E₃
 ôletny: complexari E₃
 ôll: amplexus A₇
 meg ôlny: extinguere I₄

magat meg ôlni: consciscere sibi
 ôltôzet: cultus F₄ [mortem T₁
 ôr allo (hely) vö. hely
 ôrdög (rokolýa) vö. rokolýa
 az pokolbeli ordógók [!]: furiae
 infernales K₂
 az pokolbeli ordógókat [!]: inferos
 ôreg l. nagý [manes U₃
 ôregbiteni: amplificare A₇
 ôregbüles: incrementum M₂
 hotar ôrizeô: camparius D₃
 ôrmený: sirtis Z₄
 oróke valo: perennis S₄
 meg eôrôkôdôt: inolitus, insuetus,
 ôrôkseg vö. levél [ungewonet M₄
 ôrôkseg attiatol marat: patrimo-
 ôrű: vervex Dd₃ [nium S₂
 ôrűlnek: gestio K₃
 ôrűlni: exultare I₄
 ôrűlni, tapsolni: applaudere B₂
 ôruený: gurgus L₁
 ôruený (giwker) vö. gyökér
 erdő ôrzô: saltuarius y₂
 ôsuený l. gyalogút
 ôsz: autumnus C₂
 ezuer: mulus P₈
 ôtt leveleô (fw) vö. fű
 boglaros ű (olv. ôv): batillus,
 [olv. balteus] C₃
 eô: cestus, cingulum D₇
 owem l. ogga
 ozúegy, arua: orphanus U₂

pachýrta: alauda A₆
 pachirta, paczirta: coridalus F₃
 kezi pais: pelta S₃
 palack (feregh) vö. féreg
 palaczinta: popanum T₄
 valligerô palast: amiculum A₇
 palasztolnj: dissimulare H₁ l. el-
 papa (fw) vö. fű [fedezni
 paraia valaminek: vapor Dd₁
 paroncziolny l. tanolsagot adni
 parancziolat: edictum H₃
 paraszt: agrestis A₆ incomptus M₂
 pare l. czékla
 part (wtés) vö. ütés

parta: mitra P₆ circulus D₈
partos: seditiosus Z₁
partth: littus [!], ein staden O₄
pastor: pecudarius S₂
barom pazor: magister pecoris P₂
dizno pazor: suarius Bb₁ Bb₃
menes pazor: equiso I₁
patika (zerzam) vö. szerszám
patikaros: aromatarius B₃ phar-
 macopola T₁
pating: restis X₃
patingh, guss: cohum, est restis
 quo ligantur animalia E₂ cantus
patkan: ratus [!] X₁ [D₃
 (lo) *patko* vö. ló
patok: talitrum, ein knupe Bb₄
 [MA.-nál is]
peczenie: exta I₄
pecziet (niomo) vö. nyomó
peczietles aut beliegezes N₁
pej, uerhenie [!] zinw: spadix Aa₂
szengő pengő: sonorus Aa₁
peniz: situs, putredo Aa₁ [=penész]
zent miklos penze: arra, ein win-
 kauff B₃
pepeczieles, maga uiseles: gestus K₃
pepeczielni: gestare, tragen K₃
pepeczielő: gesticulator K₃
per: forum I₈
perbeli (dolog) vö. dolog
perecz: Faurús [!] I₅
perem vagj ruhanak zarnieka:
 lacinia, est infima pars vestis N₄
perenger: mediastrum P₄
all peres: reus X₃
perie (fw) vö. fű
pesma: moscum [olv. moschum] P₇
piacz: platea T₃
szem pillantas: momentum P₇
zem pillantas: nictus Q₂
pint l. eýtél
pirongatas: taxatio Bb₄
pirongatný l. szidalmazni
pofa vel orca: bucca D¹
pohar szek vö. széķ
pok: aranea B₂ araneus B₃
poklos: leprosus O₂
bél poklos: paralyticus S₁

pokol (faŷ) vö. faj
pokol beli l. őrdögök
pokrocő: ephibium [olv. ephippium]
poloznok: suppositivus Bb₃ [I₁
poljúa: acus, spruwer A₄
pongios (?) — ? D₂
por: agrestis A₃
por: cenum [olv. caenum] D₆
poraz az kin az agart hordozak:
 copula F₃
Egj porazon (foljnak) vö. foly
porgolat (kert) vö. kert
poronio l. hasadot keő, vö. kő
porond: saburra Y₁
porozka: gradarius K₄
porozlo aut posta: lictor O₃
posar: carpo, nomen piscis, ein
 karpff D₄ conger vel congruo,
 est genus piscis F₁
posta: stator Aa₃ veredarius Dd₂
pozto (mető) vö. mető
pőkes vel nial Aa₃
pőknj: spuere Aa₃
pőtie [!]: gobia, witinck, bobius,
 spierinck K₄ [Sehol nem fordul
proba (kő) vö. kő [elő]
prokatorkodni: causari D₅
prokatorsag: eloquentia H₄
pulia vö. ember
pungoracz: pancratium (est qui-
 dam ludus vel certamen) S₁
puzpang vö. fa
púza, egiwgiw: simplex Z₄
puzta, puztasagh: solitudo Aa₁
puztasag: vastitudo Dd₁
puztittani: devastare G₃
Hazi pűchiök: grillus L₁
mezei pűchiök, lo tetw: grillus L₁
pűrzentenj: sternutare Aa₄

rab: auctoratus C₁
rabsagh, insegh: servitus Z₃
ragadni l. megkapni
elől ragadni l. elől erni
ragado: tenax Cc₁ l. tharto
ragadomanj: exuviae I₄
ragalmaznj: detrahare G₃

ragalmazó: detrectator P₆ obtrec-
ragdo (?): *lentus* O₂ [tator R₁
ragni: demollire G₂
 kerőt *ragnj: ruminare* y₁ Székely
 tájszó
rakni, czienalni: extruere L₄
 fezket *rakni: nidulare* Q₂
 kecška *rago: caprificus* D₄
 ördögh *rokolja: aconita* A₄
rakottia vö. fa
rakúa, telj: bolig [!], *refertus* X₂
rakonsag [!]: *cognatus* E₂
rakottia (fa) vö. fa
 meg *rantani, roudeteni, bę vonni,*
 seu *ozue vonni: contrahere* F₂
ráró l. caro.
Rawas (fa) vö. fa
rauaz l. okos
raúo: licitator O₃
rawo: taxator Bb₄
 kősség *registroma, zam tartasa:*
tabula populi Bb₄
reitek (ház) vö. ház
 el *rejteni* valamit: *condere* E₄
rejteni, rejtezni (?): *celare* D₆
rejtezni, budoklanj: latere O₁
rekedezeő, rekedező: raucus X₁
remensegh: opinio R₂
remete: heremita, ein einsidel L₂
rend: agmen A₅
rend (tartás) vö. tartás
rend, nem: genus K₃
rendeles: propositum U₁
rendeles, szerzes: institutio M₄
rendeles, zokas: ritus X₄
rendelni: instituere M₄
rend zerint: gradatim K₄ rite X₄
rendtartas l. szandek, zokas
repelesenj: voltare Dd₇
repülés: volatus Dd₇
rest: deses, piger G₃ l. tompa
rez (ueuő) vö. vevő
rez, czikkel: pars S₂
 agjnak kwlsó *reze: sponda* Aa₃
rezeges: temulentus Cc₁
retteges: strepitus Aa₄ tremor Cc₆
rettegni l. felni
rettegtetni: strepitare Bb₁

retten[e]tes l. izoniú
reuezet: spectrum Aa₂
reü: vadum Cc₃
rez: cuprum G₁
ris (kasa) vö. kása
rokonsagok: agnati A₅
 őzze *romladozot: contritus* F₂
 le *rontani: demolire* G₂
 őzze *rontany: conterere* F₂
rosta: crebrum F₄
rostalnj: cribrare F₄
 vas *rostelj: cratis, significat ein*
 rost F₃
róstóló: frixorium, ein brotphan
 oder *rostphan* K₁ [Székely táj-
 [szó]
ros: siligo Z₃
 kassai *rosa: assirium* B₄
rosda: erugo, rost I₂
 vas *rosda: ferrugo* I₆
rosdas: rubiginosus X₄
rothat: putridus U₃
rothado: putris U₃
rothatsag: putredo U₃
roz l. ala való
rosa vö. színű
rőuid: brevis B₃
roudeteni l. megrantani
rúd: pertica T₁ temo Cc₁ [R₄
 barsonj *ruha: ostrum purpureum*
 bokaig erő *ruha: vestis talaris* Bb₄
ruhazat: amictus A₇ cultus F₄
rut: dedecus G₂ fedus I₅ odio-
 sus R₁ torvus Cc₄ l. ondok,
ruton l. daraboson
rútsag, feslet erkeőlcz: stuprum Bb₁
rutsagh: lues, macula, sordes P₁

safar: promus U₁ *praebitor* T₅
saiatsag: proprietas U₁
 merő *saitar: urceus* Dd₃
sajtár: mulctrarium P₃
szantz: castrum D₅
sancz l. bastia
sapan: sapo y₂
saphol (?) *scaphium* y₃
sarga: glaucus K₄
sarga vel ordas: *flaveus* vel *flavus*
sariu: cordonum F₃ [I₇

sarlo l. kaza
saros vö. tó
megsarovzni: *oblumare* Q₄
sas: *carex* D₄
sas, to helli fw: *ulva* Dd₆
sass: *juncus* N₃
saska: *locusta* O₄
sator: *tentorium* Cc₁
seb hely: *cicatrix* D₇ vö. hely
sebes: *celer* D₆
sebesseg: *impetus* M₁
segh: *podex*, *culus* T₄
segetseg: *praesidium*, *auxilium* T₇
segetsegh: *suffragium* Bb₂
segetseggel vö. lenni
seletrom [!]: *nitrum*, est genus
 terrae Q₂
seljem: *sericum* Z₂
seliem zaro (bogar) vö. bogár
semeregh: *ruga* X₄
seprű (agh) vö. ág
felseidűlni: *pubescere* U₂
fel serdült, huzalkodot: *puber* U₂
sereg: *turma* Cc₈
seregh: *exercitus* I₃ *legio* O₁ ca-
 terva, turba D₄ *agmen* A₅
marczona sereg: *papillio* [?] S₁
sereg (orra) vö. orr,
sseregelj: *ficedula*, est quaedam
 avis, ein schneppf I₆ [PP.-nál is!]
serenj: *industriis* M₃
serenseg: *agilitas* A₅
serenseg, *giorsasagh*: *industria* M₂
serke: *lens* O₂
felserkegetni [!]: *excitare* I₃
meg serteni l. meg fertzettni
serte: *seta* Z₃
sertes: *setosus* Z₃
setet vö. éj
setetth: *opacus* R₂
silliesztűen l. ueztuén
sima: *glaber*, *glabra* K₄
sima, hazugh: *levis* O₂
sima szep szörnél kwl: *glabellus*,
 nudus, sine pilis K₃
sima erezbe: *levigato aere* O₂
singh: *ulna* Dd₆
tomló sip: *uter* [!] Dd₈

tömlő syp [!]: *ascaules* B₄ [PP.-
 nál tömlősipos]
sir (aso) vö. sir
siras l. banath Ismeretlen]
sýre [!]: *colarium* [olv. *collarium*?
sobaksagh: *avaricies* C₁
sohajtan: *aspirare* B₄
sok vö. idejű
soldor: *perna* S₄
sorro l. kaza
sos vö. tej
sotalan: *insulsus* M₄
sőregh: *salpa* est genus piscium y₂
spartiaj: *Lacena* N₄
suhognj: *susurrare* Bb₃
súttogo: *susurrator* Bb₃
 minden holnapi *süves*: *lunaticus*,
 singulis lunationibus vexatur et
 mente laborat P₁ [süjes?]
kalapos süeg: *petasus* T₁
kalapos süegvö: *petaso*, *petasun-*
culus T₁
czuiczios süegh: *thiara* Cc₃
swtó (kemencze) vö. kemencze
 meg *zabadulnj*, megh *szabadulnj*:
 carere D₄
szabni: *constituere* F₁
 törüent *szabnj*: *leges imponere* M₁
 igaz *szabasu*: *verisimile* Dd₃
zabad: *licet* O₃
zabatsag: *licentia* O₃
zabo: *vestiarius* Dd₄
szagathni: *carpere* D₄
szaj vel Inj: *palatum* R₄
zakacz: *cocus*, ein koch E₁ archi-
 magirus B₂
szakaczj: *coquus*, koch F₃
 el *zakadni*: *avellere* C₁
 elzakat: *divulsus* H₂
 elzakattam atiamtol: *avulsus* sum
 a patre C₂
 erek *zakadasa*: *paralysis* S₁
 isten *szakala* l. isten faia
 kakas *szakall*: *patea* (?) S₂
szakaltalan: *imberbis* M₁
 meg *zakasztom* l. esem
 kő *zall*: *scopulus* y₄

alab *zallani*: decrescere G₂
 le *szallani*: condescendere E₄
 varat meg *szallanj*: obsidere Q₄
     cingere, obsedere urbem D₈
szallas: taberna Bb₄
szaldok: *tília* Cc₃ [Székely tájszó]
zaldob (fa) vő. fa
zalonna: lardum, speck O₁
zalonna (feregh) vő. féreg
szam (veteo) vő. vető
zanki vetes vő. vetés
zanki vetni vő. vet
vad szamar: onager R₁
 meg *zamlalni*: dinumerare H₁
 elo *zamlalni*: proponere U₁
zamtartas, *szamtartas*: registrum
zamzolygh [!]: balista C₂ [PP.-nál
     számszeríj]
san, saan, szan: vehes Dd₁ [Bb₁
szandek, *rendtartas*: institutio,
     ordinatio M₄ propositio U₁ co-
     natus E₄
szantani: *recludere terram* X₁
zanto mezeő [v. szántó, mező?]
     avulum B₄
zaparítani: augere C₁
szapor (esseő) vő. eső
szár: crus F₄
szar (chont) vő. csont
szar tolio vő. bogár
zaragonia vagy *zarahonia* (?): ram-
     nus, est genus spinarum, hage-
     dorn X₁
zarczia: *pulica* [olv. *fulica*] U₂
zarczia: *fulica* K₁
szarka: *pica* T₂
zarmaznj: *germinare* K₃
szarnias (madar) vő. madár
zarniek l. perem
seliem zaro (bogár) vő. bogár
eke szaru: *stiva* Aa₄
zarvas vő. bogár
zarvas (kegio) vő. kigyó
szatoczj: *cetarius*, ein vischer D₇
io zauu: *fretus voce* K₁
szedek l. bocsiatok
zedni: *legere* O₁

labat egj mas utan fel *zednj*:
     alternatim pedes sumere A₆
szeder: *achantus* A₃
szederj: *morum* P₇
 hasító *zeg* l. eek [T₃
 az egnek negj *zege*: *plaga coeli*
 negj *zegő*: *quadrus*, viereckig U₃
zegensegh: *inopia* M₄
zegien l. ektelen
tikmonj zek: *vitellum*, ein eyer
zek l. agy [dotter Dd₆
 gyamolseek l. samolseek
ythelő zek: *tribunal* Cc₆
kiralyi szek: *solum* Aa₁
zek (hordozo) vő. hordozó
zek fő virag: *camamilla* D₃
hinto zeker: *carpentum* ein ver-
     deckter wagen D₄
hinto zeker: *essedum est genus*
     vehiculi, ein hangend wagen,
     vel est *currus*, quo claudi ve-
     huntur I₂
hýmpto seker [!]: *pilentum* T₂
 negj loúú *zeker*: *quadriungus* U₃
zeker: *agitator*, vector qui cur-
     rum agit A₅
szeker: *vector* Dd₄
sekren: *scrinium* y₄
szekrenj: *arca* B₂
 pohar *szek*: *abax* vel *abacus* A₂
zel: *flabellum*, *flabrum* I₇
 imit amot, *zellel* [-széjjel]: *ubique*,
     passim S₂
 deli *zel*: *auster*
 dely *zell*: *Notus* Q₃
 ezaki *zel*: *aquilo* B₂ boreas D₁
     septentrio Z₂
 het zakj *zel* (!): boreas D₁
 het zakj *zel* [!]: septentrio Z₂
 fel *zel*: *aquilo* B₂ boreas D₁
 forgo *zel*: *turbo* Cc₇
 nap keleti *zel*: *eurus*, D₆
 nap nyugati *zel*, nap eseti *zel*:
     zephyrus Ee₁
 vg *zel*: *Fauonius*, est *proprium*
     nomen venti, ein westwindt I₆
 [vő. Ném. Glossz. *iug zel*]
 vg *zel*: *zephyrus* Ee₁

szél vez: tempestas Cc₁
 szelende (eb) vö. eb
 ki zeleztes: remissio X₂
 zellel: passim, vulgo Dd₁
 sziligg: comis E₃
 ziligj, sima: lenis O₂
 zelegittenj, meg énhittenj: domare
 zeligitenj: mansuetare P₃ [H₂
 ziligites: tractatio Cc₅
 szelegytes: mansuefactio P₃
 ziligitet: mansuetus P₃
 ziligithetö l. tanithato H₂
 olj az kit meg tanithatnak konnjen,
 ziligithetö: tractabilis puer Cc₅
 meg szelegittenj: cicurare, domare
 szem (pillantas) vö. pillantás [D₇
 zeme (allasa) vö. állás
 zeme (forgása) vö. forgás
 zemere hannj vö. hánj
 fel zemü: unculus Dd₇
 fél szemü: unculus [!] Dd₆
 fel zemü: monoculus P₇
 szemet: stipula, stramina fracta
 zem feny (veztó) vö. vesztö [Aa₄
 zemeldök, zemöldök: supercilium
 zen (egeteö) vö. égetö [Bb₃
 szenfogo (vass) vö. vas
 szent Antal vö. tűz
 zent, draga, böczwletes: preciosus
 szentegyhaz (fia) vö. fia H₂
 sententiazni: damnare G₁
 zent mihalj (lova) vö. lö
 zent miklos vö. pénze
 oltar zentseg: eucharistia I₂
 szentsegh vel kereztiensegh: re-
 el zenuedni: ferre I₆ [ligio X₂
 nehezen szenüedem: egre fero H₄
 zep: liberalis O₂ l. kedves, nagj
 igen zep: preclarus T₆
 zepen, iol: recte G₁ [O₂
 szepen allanak: lepore consentiunt
 megsephetni [!]: delibare, essend
 ding oppferen G₂
 zeplö: lentigo O₂
 zeplös: neuosus, fleckig Q₂
 zepseg: generositas, nobilitas K₃
 zereczien (dio) vö. dio
 zerelem: zelus Ee₁

zerenczie: fortuna I₈
 szerenczie: fortuna, omen R₂
 gonoz szerenczie: adversa fortuna
 zerenczieböl: fortuitu I₈
 io szerentses: sospes Aa₂
 zeretem: amplector A₇
 zeretni, elő venny, keuanny, ki
 kerni: expetere I₃
 meg szeretni: adamare A₄
 igassag zeretö: cultor veritatis F₄
 igassgh [olv. igazság] zeretö:
 veritatis cultor Dd₃
 zeretet aut baratsag: gratia K₄
 szabad akarattja zerjnt: lubens O₄
 (kepes) zerint vö. képes
 hozza zerkeztetni: adiungere A₄
 hozza zerkeztetnj: aggregare A₅
 patika zersam: aroma B₃
 zeres: appendix B₁ l. rendeles
 levelet zerzeny: cancellare B₃
 level zerzeö: cancellarius D₃
 zerzeödség l. vegezes
 szerü vel altal ut: area B₃
 zidalmas: ignominiosus L₄
 zidalom: ignominia L₄ oppro-
 brium R₂
 zidalmazni, pirongatnj: detestari
 szidalmazok: detestor G₃ [G₃
 szidalmazo verbum ez: jambus L₄
 ziget: insula, Gades K₂
 ziget: insula M₄
 szin alatt való vö. egyenetlenség
 az föld szineröl: ima terra M₁
 hamu zinü l. fako
 rosa szinü: rubeus X₄
 uerhenie zinü l. pey Aa₂
 szinte l. mindenestül
 szintelen l. fekete
 szirony: — Dd₅
 verszipo: hirudo y₂
 szita: pollinaria [!] T₄
 szovarvanj: iris N₂
 szouaruanj [!]: fons fistularius [!]
 zo l. bezed [I₈
 zo (fogadatlan) vö. fogadatlan
 szó (fogado) vö. fogadó
 zokas, erkölcz: mos P₇
 zokas, rendtartas: consuetudo F₂

vizza zokni: desuesco G₃
zokatlan: insuetus M₄
szoknia: casula D₅
hant allió zoknia [!]: limbus O₃
zolga: cliens E₁
zolgj (dizno) vö. disznó
zolni: disputare H₂
szolnj: disserere H₁
fere zolni: contendere F₂
zolnj valakiert: intercedere N₁
zomak (kegio) vö. kigyó
zomor [!]: importunus, inquietus,
 unbescheiden, ungestiem, mue-
 lich, verdrieszlich, quellig M₁
 [Ismeretlen]
szomorkodni: merere P₅
zonak fel emelete v. ö. emelés
megh szondülny [!]: reuirescere X₃
 [= megzsöndülni?]
zoro vö. lapát
zorgalmason: accurate A₃
szoros ket tenger közt: Isthmos N₃
szóc: pello S₃
iőüendöt kinek zwegondom (meg-
 mondom?): presagire T₆
szőlő: pampinus S₁
szőleő vö. töke, gerezd, karó, levél
eb szőlő: morella P₇
eb szőleő: solatrum Aa₁
múskotalj zolő: Apiana uva
vad szőlő: corymbus F₃
zölőt kötőzni: iungere vites N₃
szőr: pilus T₂
szőr (ing) vö. ing
zóróz: hirsutus, hirtus L₂
szóúendek, keótel: funis K₁
zoüetseg [!]: fedus pax I₅
zöüetsegh: pactum R₄
szulak: ligusticus O₃
szüniodni: oscitare S₃
szunjogh: culex F₄
szökölködő, zegeny: inops M₄
szül, nemz, hoz, talal: pario S₂
bator ssüő: magnanimus P₂

koczka tabla: alea A₆
tabor: castra D₅
tafota: atlapa C₁

tagh: artus, ein glyd B₄
tagas: amplus A₇ laxus, amplus O₁
tagas, wres: vacuus Cc₈
tagasitas: laxatio O₁
tagasitani: amplificare A₇
tagassagh l. henieles
tagassag: spatium Aa₂ laxitas O₁
 amplitudo A₇
tajka [!]: capsula, ein kyst, trog
 oder tesch vel ein lade D₄
 [Ismeretlen]
tajtek, taitek keő: pumex U₂
szwr takaczj: fullo, ein walcker,
 qui praeparat pannos et excan-
 didat K₁ [Ismeretlen]
be takarnj az twzet: sopire, sedare,
 extinguere, compescere Aa₁
el takarni, el asni, el temetni:
 oculere R₁
etek hordo tall: parops [!] S₂
talalni: concipere E₄
talal l. szwl
talalmanijok: inventa N₁
eke talp: buris D₁ dentale G₃
 bentale [igy! olv. dentale] C₃
talp (hailas) vö. hajlós
tamaz: podium, baculus T₄
tamaztatotth: fulcitus, firmatus,
 adiutus, munitus K₁
tanaczj: consul
tanaczbeli (dologh) vö. dolog
tanacz (has) vö. ház
tanacz (hely) vö. hely
tanaczkozni: deliberare G₂
haido tancz: Pyrrithiu[m] T₃
haidú tancz: militaris pirrica [!]
tancolni: bacchari C₂ [T₃
tanczos: saltator y₂
tanitani: profiteri T₈
meg tanitani: domare H₂
tanito: eruditor I₂
tanitatot: domitus H₂
tanittatoth: imbutus instructus M₁
tanithato, ziligithető: domabilis H₂
tanolo l. szo fogado
tanolsag: preceptum T₅ locus, di-
 citur facultas, conditio, occasio;
 dignitas O₄

giakorlással *tanolt*: peritus S₄
tantorganj: tetouazny: vacillare Cc₈
taplalni: fovere I₃
elete auagj testetaplalasa: dieta G₄
tapodni: quatiere Bb₃
tapsolas: plausus T₃
tapsolni l. örülni
tár ház: erarium, vö. ház I₁
tarelia az tiknak l. fodor
tarka vö. hiuz vö. ruha, kigyó
tarka barka vö. madár
tarkas barkas: maculosus P₂
ki tarolni: defalcare G₂
tarsasag: societas Aa₁ conciliatio E₄
consociatio F₁
tik tarto: gallinarium K₂
en azt tartom: reor X₂
azt tartom: reor X₃
el tartani: liberaliter tractare O₂
ellenttartani: refragari, resistere X₂
meg tartom: consequor F₁
iol tartanj: liberaliter tractare O₂
ioltartat [!]: opipare, leckerlich R₂
farkast fwlenel fogva tartani:
lupum auribus tenere P₁
rendet kel tartani: ratio habenda est U₄
rend tartas: ratio U₄
barom tartas: veterinarium Dd₄
kencz tarto: questor urbanus U₄
kalan tarto [! olv. iarto?]: cochlearius, ein loeffelmacher E₁
maga meg tartoztatasa: abstinere
tartoztatni l. zabolazni [tia A₃
meg tartoztatnj: retrahere X₃
tardare Bb₄
tartoztatua: continenter, caste F₂
tatar: parthus S₂ scijta y₄
tavol vö. lenni
el tauozni: discedere H₁
el tauoztatnj: subter fugere Bb₂
az hwnt el tauoztatni: fugere vitia K₁
el tauoztathato: eluctabile H₄
tauosztathatatlan: ineluctabile M₃
tebe [!]: clinodium, ein cleynot E₁ [NySz.-ben nincs meg.]

tecczeni: vigere Dd₅ cernere, videre D₇
kytecczenj: elucescere H₄
tegez: faretra I₅
tegla: later O₁
tegnap eleöt: nudiustertius Q₃
tegnapi: hesternus L₂
tehetseg: potestas T₅ l. hazon
tehetös l. hasnalathos
alut tej: coagulum E₁
sos tej: colostrum E₂
teke: sphaera Aa₂
tekenö: alveus A₆
diszno tekeneö: aqualiculus B₂
kis tekenö: concha E₄
veritz tekenö: alveus est fossa vel latum vas Ab₃ [Ismeretlen]
tekert (labu) vö. láb
tekenteles [!]: contemplatio F₂
tekentelnj [!]: prospectare U₁
meg tekentenj: observare Q₄
teketetes: clarus E₁ conspicuus, clarus F₁
tikozlo: prodigus T₃ discinctus H₁
tel: hibernalia L₂ hiems D₁
telelö (haz) vö. ház
telhetetlen: avarus C₁
telhetetlen halal: mors insatiabilis C₁
telhetetlenseg: avaritia C₁
ki telliesiteni: explorare I₃
telliessegel: penitus U₁
telj l. rakua
temerdek vö. fővény
el temetni l. eltakarni
tenger: pontus T₄ fretum, mare K₁ equor I₁
alut tenger [!]: Oceanus R₁
tengeri (allat) vö. állat
tengeri vö. csiga
tengiricz: achantis, ein distelfinck fel tenni vö. cél [A₃
tenezteni: generare K₃
tenezto: genitor K₃
tenezto, termö: fecundus I₅
ter (hely) vö. hely
terd: genu K₃
terd (kalacz) vö. kalács
teriezteni akarni: metiri P₅

- ki *terieztteni*: distendere H_1
 ki *teriuztteni* [!]: propagare U_1
 ki *teriedet*: fusus K_2
 ki *terjedue*: fuse K_2
termő l. teneztő
 bóúón *termő* (fa) vő. fa
termezet: ingenium M_3
termet: fertilis [?] I_6
thesta [átjavitva: teszta]: pasta S_2
tetem: costa D_5
teteie: apex B_1
 erő zak *tetel*: petulantia T_1
teti vő. gomba
 ki *tetnj* [!], fel kelni: emergere H_4
tetouaznj l. tantorganj
 ki *tecczeni*: apparere B_2
tettetes: superstitio Bb_3 hypocrisis,
 simulatio L_2 — l. hizelkedes
 fa *tetű*: cacumen, die hoche D_2
 lo *tetű* l. mezei pwchiók
 úak *teteő*: pedicellus S_3
teueljgeni, boljgani: errare I_2
teueljgek l. jaroK
teueljges: errabundus I_2
 iol *teuő*: merens P_5
tęsola: temo Cc_1
tikmonj (zek) vő. szék
tiza (fa) *teza* (fa) vő. fa
tizt, feidelemsegh: magistratus P_2
tizt: munus P_8 officium R_1
tiztt: functio K_1
 meg foztatom ettől az *tiztől*:
munere hoc orbatus sum P_8
tizt keuanas: ambitio A_7
tizta: clarus E_1 — l. cziak
tiztelett: cultus F_4
tiztesség keuano: ambitiosus A_7
tiztitani, ekesiteni: polire T_4
tiztitatot, fenies: politus T_4
titok: occultus [!] R_1
tithokknak latasa: apocalypsis B_1
timso: alumen A_6
tinár [! olv. timár?]: cerdo D_6
 allo *to*: stagnum Aa_3
 saros *to*: palus S_1
to helli (fw) vő. fű
tobzodas: comesatio E_3 , l. bujasag
tok l. korpa
toldozni, foldozni: *inculcare* M_2
toluaj: latro O_1 pirata, latro T_3
 latro E_2
 fő *toluaj*, twzes *toluay*: Archi-
 pirata bb_1 archipirata B_2
toluajlani: latrocinari O_1
toluajysag: latrocinium O_1
tolio: vő. bogár
toliongozni: undare Db_7 glome-
 rare K_1
tompa, rest, rut: hebes L_1
toplo: fomes I_3 [Vő. Tájzs.]
tor: parentalia S_2
tornacz: porticus T_5 atrium C_1
torkos: bibulus C_3 — vő. madár
torsa: maguder est tirsus absci-
 sus P_2
tot vő. ország
Toth: slavus y_4
tő: acus A_4
tőbire l. mezzeb
tők (viragh) vő. virág
tőke: truncus Cc_7 l. horog
 szőleő *teőke*: vitis Dd_6
teokelennj l. adnj
 el *tőkellenj*: proponere, statuere M_1
tőkellertes: perfectus S_4
tokellerteseg [!] l. kemensseg
tőkős: herniosus, cuius viscera
 descendunt ad sacculum L_2
tolczér: infusorium, infundibulum
tőlgy (fa) vő. fa $[M_3]$
 el *teőlteni*: transigere Cc_5
teoltes: obex, obstaculum Q_4
teöltes: agger A_5
 kolbaz *töltő*: fartor, farctor I_5
 feier *timien*, feir *temien*: *salbum*
incensum M_2
tőmlő (syp), tomló (sip) vő. sip
tónkólj: panicum S_1
tónkóly: spelta Aa_2
tőr: ensis I_1
 kezed fel *tőrese*: callus, duricies
 manuum D_2
 el *tőrni*: diffringere G_4
tőrekednj: laborare N_4
teőrekegyel: age H_5 [munka N_4
tőrekedes: contentio F_2 — l.

tőrekedni l. munkalkodni
el törteni: abolere H_2
Ercz törő: *eritreus* [!] I_1
török (buza) vö. buza [I_7]
török [!]: *fixura*, ein wundenzeichen
török [!]: *fixurale* [!]: I_7
törölgetes: *mulcimen* P_7 P_3
torölgetem: *mulceo* P_8
torölgetni: *delinire* G_2
Eltelen terrel: *retuso ferro* X_3
tablara irot törüeny: *lex tabellaria*
törüent vö. szab [Bb_4]
iol tőt: *benemeritus* P_5 [P_5]
tőlcz meg az pohartt: *metire pocula*
toúiszes [!]: *hirsutus* L_2
tebúisses vö. fa
tőser: *mango* P_3
trefa: *jocus* N_2
trefalný: *iocari* N_2
trefas: *iocator* N_2
tudakozas l. *tudomany*
tudakozni: *adquescere* H_4 *inqui-*
rere M_4
iol meg tudakozni: *exquirere* I_4
tudakozo: *curiosus* G_1
tudatlan: *indocilis* M_2
tudatlansag: *inscitia* M_4
tudomany, *tudakozas*: *cognitio* E_2
tudomany: *disciplina*, *doctrina* H_1
tulaidonitani: *adscribere* A_4
tulajdonsagh: *vis* [!] Dd_6
tulaidonsag: *qualitas* U_3
tulók [!]: *vitulus* Dd_6
tunassag: *ignavia* L_4
turos vö. étek
tusakodas: *contentio* F_2
tusakodni: *altercari* A_6 *dimicare*
 G_4 — l. *kwzdeny*
tusakodnj: *repugnare* X_3
ellenne tusakodni, *ellent tartany*:
resistere X_3
túzok: *strutio* Bb_1
tűrni, *czielekedni*, *szenvedni*: *per-*
patiri T_1
el tűrny, *viselni*: *perferre* S_4
tűres: *patientia* R_4
tűrő: *patiens* S_2 R_4
szent Antal tűze l. *fene betegsegh*

zent Antal tűze: *cancer*, ein *krebs*
vel morbus D_3
tűzes vö. *tolvaj*
fias tik: *Pleias* T_3 Dd_3
fjas tiuk: *maia* P_2
tiuk (begy) vö. *begy*
tengeri tik (mony) vö. *mony*
tik (tarto) vö. *tarto*
úcza: *vicus* Dd_6
udvar: *regia* X_2
nduar (-biro) vö. *biró*
vdvar (hazuga) vö. *hazug*
vg (zel) vö. *szél*
vgralni: *illudere* M_1
vgjmynth: *sicuti*, *velut* U_4
vj: *recens* X_1 *hornus*, *novus* L_3
vö. *bor*
vj (esztendő) vö. *esztendő*
asag uj l. *hűelk* [*Baranya vidéki*
tájszó]
kozep vj: [*fama* mellé írva] I_4
mútato vjod: *index est primus*
digitus circa pollicem M_2
vjytany: *instaurare* M_4
meg vjytany: *instaurare* M_4
vndoksagh: *tabes* Bb_4
vnas, *alias vthalas*: *fastidium* I_5
meg unta: *tedere* Cc_1
vntalan: *assidue* B_4
altol ut, *altal ut*: *compendium-*
hoz írva a compitum helyett
 E_3 l. *szérű*
kerezt ut: *compieta* [!] E_3
kerezt wt: *compitum* E_3
kőües vt: *scropulosa úia* I_4
orzag úta: *via lecta* Dd_4
vthalas l. *vnas* I_5
utat (nyittany) vö. *nyit*
vthelok: *detestor* G_3
utalatos: *detestabilis* G_3
útaltatott: *spretus* Aa_3
vass vra: *magnes* P_2 [*Ismeretlen*]
uz maraz [!]: *pruina* U_1
altal vzok: *traño* Cc_5
ut vö. *ad*
vsoras: *fenerator* I_5
űgekezem: *nitor* Q_2

ülés: curule G_1 l. haz hely
üldözes, kereses: consecutio F_1
üleő: cudes F_4
kuácáz üleő: incus M_2
 mellette *ülők*: possideo, dicitur
     a pone et sedeo T_4
ürge: cuniculus [kihúzza: ökör
     zem] F_4
wres a kibe sok fër: capax D_3 l.
     tagas
yres: capax D_3
üresseg l. heniesia
fekete ürem: artemesia B_4
üstökös vö. csillag
ütes: ictus L_4
gütta ütés [!]: attonitus C_1
part ütes, haborúsagh: seditio Z_1
ütközni: tangere T_1
ütközett: acies A_3
ütközet: acies A_3
üteőt vö. ember
eüeges: vitriator Dd_6
ellensegnék meg üzése: tropea
     [olv. trophea] Cc_7

vad: fera I_6 silvester Z_3 vö.
     kapozta, kecske, körtövény, sza-
     már, szőlő ág
vadazo (halo) vö. háló
vadazo (kepp) vö. képp
vadlo: delator G_2
uadolni: accusare A_3
vadon vö. erdő
vadsag: feritas I_6
oktalan vad: bestia C_3
vagok: cedo D_6
felben uagom: precido T_5
uak vö. tetű
vak (kóróm) vö. köröm
vakaratlan: strigosus Bb_1
valahogy: neforte Q_1 I_8
valahol: uspiam Dd_8
valamint, akarmint: utcunque Dd_8
valasztani: distinguere H_3 sortiri
      Aa_2
El ualasztani: secernere Z_1 distin-
     guere H_2

ki *ualasztani* l. ki uenni
valasztas: exceptio I_3 delectus,
     electio G_2
 el *ualasztas*: divortium H_2
valastom: exopto I_3
vall: humerus L_3
vallas: opinio R_2 confessio E_4
hitt vallas: religio X_2
vallom: fateri I_5
 ettől meg *vallva*: excepto I_3
 ala *valo*: inutilis N_1 [H_1
 ala *valo*, roz: vilis Dd_5 dissolutus
 ala *valo*, roz, feslet erkölcs: dis-
     solutio H_1
 egy czieppel sem alab *valo*: non
     teruntio est deferior Cc_2
 felettéb *valo*: profusus T_3
 cziak maganak *valo*: privatus T_7
 maganak *valo*: solivagus Aa_1
 egiedwl maganak *valo*: ingloriosus,
     inglorius M_3 [R_4
 enni *valo*, eledel, abrak: pabulum
 közep zerint *valo*, alkohol: medi-
     ocris P_4
 zegen rendből *valok*: obscuri(s)
     orti parentibus Q_4
valtani l. czierelni
valtozas: vicissitudo Dd_4
 el *valtoztatni*: mutare P_8
 el *valtoztatom*: muto P_8
vamos: portitor T_5
uandorlanij: peregrinari S_4
vankos (?): G_1
war (megie) vö. megye
 meg *uarnij*: expectare R_2
var: scabies Y_3
varas: porrigo, scabies [!] T_5
varas: scabidus, scabiosus Y_3
 mezeő *varas*: oppidum R_2
varaslanj, varasslanj: sortiri Aa_2
vas: vö. rostély, rozsa, karika
 giomlalo *vas*: sarculum Y_3
uasas vö. hajó
 szénfogyo *vass*: batillus C_3 [D_1
 ezteri uegebe ualo *uas*: bucentrum
vasas: ereus [!] I_1
 meg *vasot* az fogam: stupere,
     stupescere (?) Bb_1

vass (vra) vő. úr
vastag: robustus X_4
vegezni: constituere F_1 [C_5]
vegezes vel zerzeődseg: transactio
velekedes: opinio R_2
weleő: medulla P_4
kőből veka: modius P_6
vekonj (bőr) vő. bőr
vekony bőr (giarto) vő. gyártó
uendeget hiua uacziorara: *condixit*
convivas ad caenam E_4
venike: sarmenta y_3
venny usurpare Dd_8 rapere X_1
accommadare [I] A_3
elől uenny [I]: preire T_6
elől uenni: antevenire B_1
ki uenni, ki ualaztani: excipere I_3
torkabol ualakinek ki uenny: exi-
elő venny l. zeretni [$gere$ I_3]
az mit emberen (?) felbe szoktak
venny: superfluous Bb_3
ezebe uenny, által neznj: *pro-*
spicere M_1
Az varat meg venny: *obsidere*
arcem R_2 [A_4]
mellere [melleie?] *uenni* valakit:
adcumbere
ver (-szipo) vő. szípó
verrel valo betegsegh, bel faias:
dissenteria H_1
verni: multare P_8
verczie: buteo D_1
vereseg: multa P_8
verő: malleus, ein hammer P_2
verittek, faratsag: *sudes* Bb_2
versenies: pertinax, obstinatus T_1
veritz (tekenő) vő. tekenő
verő fen (hely) vő. hely
vesz: procella T_8
(szel) vez vő. szél
uezedelem: clades, strages D_8
uezedelmes: perniciosus T_1
vezekedni: periclitari S_4
vezelij: periculum S_4
vező: vimen Dd_5
zem fenj vezto: phitonicus T_2
szemfeny vesztő: ariolus, divinator,
 ein warsager, oder gauckler B_3

ueztuen es silliesztuen: *vexatis*
et perditis Dd_4
szem fenj vesztes: *prestigium* T_7
szem fenj vezto: *prestigiator* T_7
veztegetes: *vexatio* Dd_4
vezteg (heueres) vő. heverés
lelek ueztes, romlandóság [?]: *cor-*
ruptela F_3
nylat uetny: *sortiri* Aa_2
nilat vessünk ra, igazan meg ozzuk:
dividamus Aa_2
özve veztenj, eözve veztenj: *inimi-*
care M_4
zanki uetni [I]: *exiliari* I_3
zanki uetes [I]: *exilium* I_3
vetes: *satio* y_3 *seges* L_1 [E_3]
hozza uetes, hasonlitas: *comparatio*
meg uetes, el ualaztas: *repudium* X_3
meg vetes szamott avagj egiebet:
supputatio Bb_3 [G_4]
vetekedni: *disserere* H_1 *dimicare*
vetek: *flagitium* I_7
vetek: *commisum* E_3
vetemeny l. buza
uetkezni: *lapsari* O_1
uetkezni: *delinquere* G_2
vetkes: *flagitiosus* I_7
ellenbe vetet: *obnixus* Q_4
vetnj: *peccare* E_3 — l. költeni
el uetny: *abortum facere* A_2
el uetni rolla: *propulsare* M_1
eleibe vetni: *obiicere* Q_4
meg vetni: *diremere* H_1 *impro-*
bare M_1 *insultare* M_4 *tendere*
(retia) Cc_1 *respuere* X_3
megh uetny: *repudiare* X_3
özze uetni: *comparare* E_3
niakra (?) főre *be vetni*: *precipi-*
tare T_6
agj uető: *cubicularius* F_4
marha veuő: *forum* I_8
rez ueuő: *particeps* S_2
vezetni: *deducere* G_2
viaz (giortha) vő. gyertya
vidamsagh: *hilaritas* L_2
vidra: *beuer* [igy!] C_3 — l. hod
vigadni: *ludere* P_1

wigadas: tripudium Cc₆
uigiazas: lucubratio, *vigilia* P₁
vigilia Dd₅
vilagj (dolog) vö. dolog
vilagos: lucidus O₄
Egj keczenieg wilagos, *egj kiczi-*
nieg vilagos: sublustris parum
lucens Bb₂
villamas [!]: fulgor, *fulguritas* K₁
vinceler l. kapas
arra uinnj traducere Cc₅
felfele uinnj: seducere [!] Z₁
ueghet uinni: deducere G₂
tök viragh: trice (?) Cc₆
maga viseles l. pepeczieles
vitezkedni: merere P₅
vitesseg: militia, prelium P₆
uitorla: velum D₄
baj uuio: duellator H₂
ar uiz: eluvio, eluvium, eluvies H₄
arpauiz: ptisana, est aqua decocta
in hordeo, dynbier oder ger-
stenwasser M₂
foljo viz: amnis A₇
kútuiz: fons I₈
vizes: uvidus Dd₈
vizi vö. erővel, madár
woljua [!]: struma (= golyva) Bb₁
uonni: allicere A₆
bę vonni l. meg rantani
meg vonnj magat valamitől: ab-
stinere A₃ cohibere E₂
hasanal fogua vonni: ventre tenuis
trahere Cc₁

ozue vonni l. meg rantani F₂
te tova uonnj: distrahere H₂
vonas: tractus Cc₅
meg vonas: contentio [A₂
el vonattatot: abductus, hingefuret
vö: gener K₃
vö felj: pronubus M₁
vöfelj: auspex, auruspex C₂
vö legenj: sponsus Aa₃
nagj uolj [!]: convallis F₂
völgy: vallis Cc₈
uerhenie vö. színű

zabb: avena C₁
zabolazni: tartoztatni: arceo B₂
meg zabolazni: sedare Z₁
zacsko l. tyse
zanot (fa) vö. fa
zazlo: signum Z₃ vexillum Dd₄
zenges: canor D₃
zöld vö. béka, fű
zergetes: crepitus F₄
zergetni: crepitare F₄
zugas: murmur P₈
szugas: sonitus Aa₁
zűr zauar: confusio F₁
zűl vagy *szűl* (dizno) vö. disznó
sendelj: cylindrum, ein schindel D₇
sido: verpus, iudeus Dd₃
ssinar, fösüeny: dorophagus H₂
sirr [!]: humor L₃
az föld syria humor terrae L₃
sűgorgos l. fekete

NYELVÉSZETI FÜZETEK

— MONOGRÁFIÁK GYŰJTEMÉNYE. —

1. **Simonyi Zsigmond: A magyar szórend.** (Ára másfél kor.)
2. **Simai Ödön: Marton József mint szótáríró.** (Ára másfél korona.)
3. **Kocsis Lénárd: A mondatrészek Brassai mondatelméletében.** (Ára másfél korona.)
4. **Simonyi Zsigmond: Tréfás népmesék és adomák.** Nyelvjárási olvasókönyv. (Ára másfél korona.)
5. **Simonyi Zsigmond: Az új helyesírás** szövege és magyarázata. (Vászonborítékban másfél korona.)
6. **Rubinyi Mózes: Két tanulmány a nyelvészet s a nyelv-művelés történetéből.** Grimm és Révai. A mondat. (Ára egy korona.)
7. **Gombocz Zoltán: Nyelvtörténet és lélektan.** (Ára 1 kor.)
8. **Simonyi Zsigmond: Helyes magyarság.** (Ára két korona, egész vászonkötésben három korona.)
9. **Varga Ignác, Szabó Dezső, Kertész Manó: Nyelvjárási tanulmányok.** (Ára másfél korona.)
10. **Nagy Sándor: A váci nyelvjárás.** (Ára két korona.)
11. **Simonyi Zsigmond: Elvonás** (elemző szóalkotás). (Ára másfél korona.)
12. **Székely Ábrahám: Alanytalan mondataink alanyáról.** (Ára másfél korona.)
13. **Erdélyi Lajos, Horger Antal, Szemkö Aladár: Nyelvjárási tanulmányok.** (Ára másfél korona.)
14. **Simai Ödön: Dugonics mint nyelvújító.** (Ára másfél kor.)
15. **Simonyi Zsigmond (Bartha J., Melich J. és Szilasi M.): A Nyelvtörténeti Szótárról.** (Ára egy korona.)
16. **Berze Nagy János: A hevesmegyei nyelvjárás.** (Ára másfél korona.)
17. **Beke Ödön: A pápavidéki nyelvjárás.** (Ára két korona.)
18. **Gácsér József: Telegdi Miklós nyelve,** különös tekintettel a mondattanra. (Ára két korona.)
19. **Valló Albert, Ágner Lajos, Szenttamási János és Stan Vazul: Kölcsönös hatások a hazai nyelvek közt.** (Ára másfél korona.)
20. **Szücs István és Gencsy István: Nyelvjárási tanulmányok.** (Ára másfél korona.)
21. **Kertész Manó: Analógia a mondatszerkesztésben.** (Ára két korona.)

22. Vértess József: **A gyermeknyelv hangtana.** (Ára egy kor.)
23. Szeglet István: **A főnévi igenév Arany Jánosnál.** (Ára egy korona.)
24. Réger Béla: **A határozott névmutató.** (Ára másfél kor.)
25. Beke Ödön dr.: **A vogul határozók.** (Ára két korona.)
26. Oláh Gábor: **A debreceni nyelvjárás.** (Ára másfél kor.)
27. Náday Pál: **A magyar népetimológia.** (Ára egy korona.)
28. Simonyi Zsigmond: **Az ikes ragozás története.** (Ára egy korona.)
29. Böszörményi Géza: **A jánosfalvi nyelvjárás.** (Ára egy korona.)
30. Geleji Katona István: **Magyar grammatikatska.** (Ára egy korona.)
31. Teleky István: **A tárgyeset Arany Jánosnál.** (Ára egy korona.)
32. Viski Károly: **A tordai nyelvjárás.** (Ára egy korona.)
33. Beke Ödön: **Kemenesalja nyelve.** (Ára egy korona.)
34. Horváth Endre: **A bakonyaljai nyelvjárás.** (Térképpel és rajzokkal. Ára két korona.)
35. Szolár Ferenc: **Jelentés-tanulmányok az asszimilációs jelentésváltozásról.** (Ára egy korona.)
36. Szeremley Császár Loránd: **Jelentés-tanulmányok a komplikációs jelentésváltozásról.** (Ára egy korona.)
37. Bacsó Gyula: **Az adavidéki nyelvjárás fő tekintettel a mondattani sajátosságokra.** (Ára egy korona.)
38. Szabó Sándor: **A szigetközi nye** (Ára egy korona)
39. Vikár Béla: **A regös ének.** (Ára egy korona.)
40. Édes Jenő: **A balatonfelvidéki népnyelv.** (Ára egy kor.)
41. Búzás Győző: **A németes összetételek története.** (Ára egy korona.)
42. Fest Sándor: **Hangátvetés a magyar nyelvben.** (Ára egy korona.)
43. Galambos Dezső: **Tanulmányok a magyar vonatkozó névmás használatáról.** (Ára egy korona.)
44. Kräuter Ferenc: **A mássalhangzók hasonulása a magyarban.** (Ára egy korona.)
45. Pálfi Márton: **Kolozsvári Glosszák.** (Ára egy korona.)
46. Melich János: **A magyar szótárírodalom. I. A legrégibb szójegyzékektől P. Páriz szótáráig.** (Ára négy korona.)
47. Simonyi Zsigmond: **Igenévi szerkezetek.** (Ára egy kor.)
48. Szabó Lajos: **A nagykanizsai nyelvjárás.** (Ára egy kor.)
49. Laczkó Géza: **Játszi szóképzés.** (Ára egy korona.)

